

Årsmelding 2018

VESTAGDERMUSEET
VI FORTELLER DIN HISTORIE

Vest-Agder-museet er Sørlandets største museum. Gjennom bevaring, forskning, formidling og fornying skal vi gi publikum gode opplevelser og ny innsikt om livet i Vest-Agder.

Vest-Agder-museet skal organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder.

Museet har ansvaret for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er en del av det konsoliderte museet.

Vi skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt museets arbeid skal utføres i samsvar med ICOMs etiske regelverk.

Direktøren har ordet	5
2018 – høydepunktene	6
STYRETS ÅRSBERETNING	8
Vest-Agder-museet IKS – formål og organisasjonsform	8
Ansatte, frivillige og arbeidsmiljø	9
Utfordringer	11
Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift	12
Takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere	15
Revisors beretning	17
Årsregnskap 2018	20
Balanseregnskap 2018	22
Noter til årsregnskap 2018	23
ÅRSMELDING FRA VEST AGDER-MUSEET	37
Fornyning	37
Faglige prioriteringer	37
Besøkstall	39
Formidling og lokale aktiviteter	39
Pedagogiske tilbud i 2018 pr. avdeling	40
Nye utstillinger i 2018	42
Arrangementer	43
Markedsarbeid	47
Forvaltning	47
Forskning	50
Nettverksarbeid	50
Støtte og tjenester til eksterne aktører og museer	51

Direktøren har ordet

Klimaendringene påvirker oss alle. Det gjelder også Vest-Agder-museet. Med over hundre freda eller verneverdige bygninger påvirkes museets arbeid i høy grad av et stadig våtere og varmere klima. Dette fordrer hyppigere vedlikeholdsintervaller, og at vi må legge mer arbeid ned i å holde vegetasjon unna husene og drenererområdene byggene står på. Vi er derfor glade for at fylkeskommunen i budsjettbehandlingen for 2019 fant rom for en ekstra bevilgning til bygningsvedlikehold ved Vest-Agder-museet.

Klimaendringene gir ikke bare utfordringer i bygningsvernet, men gir også behov for å f.eks. få mer av det rullende materialet ved Setesdalsbanen under tak. Her har BaneNOR de siste årene bevilget ekstra midler til ny hall, men fremdeles er det alt for mye materiell som står ute.

Til tross for at driftsbevilgningene til D/S Hestmanden ikke ble som forventet, har venneforeningen og museet gjennomført et første større tokt. Vi er stolte av de opplevelsene vi har gitt, og den kunnskapen vi har spredd gjennom besøk i Kristiansand, Risør, Bergen, Lillesand og Arendal – i tillegg til deltakelsen under markeringen av 1. verdenskrigs slutt.

Kulturhistorien skal være for alle. Gjennom vårt slagord "Vi forteller din historie" forplikter vi oss ytterligere til dette. Museet arbeider for at besøksstedene og fortellingene skal være tilgjengelige for flest mulig gjennom å sammen med kommunene dele ut årskort til familier hvor økonomien er en utfordring for deltakelse. I tillegg arbeider vi for bedre publikumsfasiliteter, for at flere avdelinger får universelt utforma formidlingsarenaer. Nytt publikumsmottak på Kanon-museet er kommet godt på vei i finansieringen. Det største prosjektet er nytt museumsbygg på Odderøya, hvor forprosjektet var ferdig våren 2018. Bygget skal romme en fast by, og regionhistorisk utstilling, en båthall for regionens maritime historie – hvor ikke minst de klassiske plastbåtene vil få en sentral plass, og plass til temporære utstillinger.

Vest-Agder-museet hadde også i 2018 over 120 000 besøkende. Disse har hatt gode og lærerike opplevelser, og en del av dem sitter nok også igjen med inntrykk som vil prege og påvirke dem videre i livet. Disse skapes gjennom et godt samarbeid mellom dedikerte ansatte og frivillige som hver dag arbeider for å leve opp til museets to mest sentrale verdier, å være ekte og kreative.

Kristiansand, 26. februar 2019

Sign.
John Olsen
Direktør

- Istandsetting/gjenoppbygging av uthuset på Våningen på Sjølingstad Uldvarefabrik.
- Konsert m/Klang av oldtid og fortidsmiddag på Lista museum.
- Istandsetting av Andorsengårdens fasader endelig i gang.
- Innføring av nytt elektronisk system for forhåndskjøp av billetter innført på Setesdalsbanen - rundt 50 % av de besøkende benyttet seg av dette.
- Passasjervogn Co 333 ferdig restaurert og satt inn i trafikk etter mange års restaurering.
- Mange gode DKS-opplegg på avdelingene, bl.a. annet "Båten for alle" i Odderøya museumshavn, "Hestmanden i krig – historier om krigsseilerne" på D/S Hestmanden og et opplegg med damp og kraftoverføring på Sjølingstad Uldvarefabrik.
- Stor utstilling på Sjøen for alle 2018 med god mediedekning og mange besøkende.
- D/S Hestmanden gjennomførte flere viktige seilaser som bidro til at flere fikk høre om krigsseilerne og se skipet.
- Ny besøksrekord med over 1500 besøkende på Gimle Gårds julemarked.
- Juletellet med utstilling og aktiviteter på Torvet i samarbeid med Kristiansand kommune besøkt av nærmere 9000 i desember.
- Nytt bakstehus satt opp med midler fra Gjensidigestiftelsen på Kristiansand museum. Bakstehuset benyttes i forbindelse med opplegg for barn med kosthold som tema.
- Ny butikk på Kristiansand museum. Her selges billetter og suvenirer, og etableringen har ført til økte egeninntekter.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – formål, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder. Museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av det konsoliderte museet.

Vest-Agder-museets slagord er **Vi forteller din historie** og museets visjon – som skal gi mening, retning og fortelle oss hva vi skal strekke oss etter – er **Sammen skal vi flytte grenser!**

Dette betyr at medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

VEST-AGDER-MUSEETS

KJERNEVERDIER ER:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er til å stole på. Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Vest-Agder-museet IKS er et kulturhistorisk museum som ved utgangen av 2018 bestod av elleve avdelinger lokalisert i Flekkefjord, på Lista, i Hægebostad, Lindesnes, Mandal, Kristiansand

og Vennesla. Avdelingene spenner over et bredt spekter fra kulturhistoriske museer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg til avdelingene kommer felles administrasjon og fagseksjon som har kontorer i Vestre Lasarett på Oddeøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger og administrative rutiner.

Deltakere i selskapet er Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

- Vest-Agder fylkeskommune 50/100
- Kristiansand kommune 20/100
- Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla kommune 5/100 hver
- Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen kommune 1/100 hver

Museet skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs etiske regelverk.

REPRESENTANTSKAP OG STYRE

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet og har 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Vest-Agder fylkeskommune. Terje Damman er valgt som representantskapets leder for perioden 2016 - 2019, med Margrethe Handeland som nestleder. Det ble avholdt to representantskapsmøter i 2018; 23. mars og 26. november.

Vest-Agder-museet har et styre på ni medlemmer med personlige varamedlemmer.

Syv velges av representantskapet, og to velges av de ansatte. Valgperioden er fire år, tilsvarende den kommunale valgperioden. For ansatterepresentantene er valgperioden to år.

STYREMEDLEMMER

Toril Runden – styreleder
Sally Vennesland – nestleder
Egil Normann Eek
Gordon Fuglestad
Jan Seland
Hilde Charlotte Solheim
Aslak Wegge
Judith Seland Nilsen – ansatterepresentant
Morten Bomann – ansatterepresentant

PERSONLIGE VARAMEDLEMMER

Inge Eikeland
Rune André Sørtveit Frustøl
Kai Steffen Østensen
Mette Fimreite Roth
Norunn Tveit Egenes
Harald Sødal
Kristin Ljosland
Birgit Gautschi – 1. vara
Oliver Torkelsen – 2. vara

Det har vært avholdt seks ordinære styremøter, samt et telefonmøte i 2018. 67 saker har blitt behandlet.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon. Planene for nytt museumsbygg på Oddeøya og magasin har vært sentrale styresaker, og styret har også fulgt arbeidet med å sikre full driftsfinansiering til D/S Hestmanden/Norsk krigsseilmuseum. Styret har videre vedtatt markedsstrategi for museet, og kon-

solidering av Tingvatn fornminnepark ble vedtatt i desember 2018. Revisor fra Agder kommunerevisjon deltok i styremøtet 25. oktober.

Handlingsrommet og utviklingsmulighetene for museet framover vil preges av regionreformen. Vest-Agder-museets administrasjon og styre har brukt alle muligheter til å delta i prosessene knyttet til reformen, for å bidra til at premissene for museumssektoren og kulturminnet ivaretas på best mulig måte.

ANSATTE, FRIVILLIGE OG ARBEIDSMILJØ

ANSATTE OG FRIVILLIGE I VEST-AGDER-MUSEET

Ved årsskiftet 2018/2019 hadde museet 54 ansatte fordelt på totalt 48,5 årsverk. Vest-Agder-museet ønsker i størst mulig grad å bygge en fast stab for å ivareta det løpende arbeidet, og for å sikre at den kompetansen som bygges forblir i museet. Imidlertid utgjør midlertidig ansatte en ressurs med hensyn til gjennomføring av prosjekter og ekstra satsninger. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av for-

tellere/guider, butikk-, kafé- og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2018 har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for en rekke personer fra NAV og andre arbeidstiltaksinstitusjoner.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med leder for fagseksjonen, direktør og administrasjonssjef utgjør museets øverste ledergruppe. Avdelingsledere/avdelingsansvarlige har deltatt i utvidet ledergruppe som har vært samlet tre ganger.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året.

På D/S Hestmanden legges det ned tusenvis av dugnadstimer knyttet til vedlikehold og ved seilinger. Hestmandens Venner er også aktive i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilmuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører en verdifull innsats i form av dugnad.

LIKESTILLING OG INKLUDERING

Vest-Agder-museet anser seg å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Av 54 ansatte var 27 kvinner, og 27 var menn. Vest-Agder-museets styre besto i 2018 av 4 kvinner og 5 menn. Styret har på bakgrunn av denne kjønnsfordelingen ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling i virksomheten. Museet har en inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og arbeider aktivt for å motvirke diskriminering.

ARBEIDSMILJØ (HMS) OG ARBEIDSMILJØUTVALG (AMU)

Styret mener at arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet er tilfredsstillende. Det bestrebes god intern informasjonsflyt, og kontinuerlig kommunikasjon mellom ansatte og ledelse for å oppnå medvirkning og eierskap, og det legges vekt på sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til et godt arbeidsfellesskap på tvers av fagområder og avdelinger. Ledelsen og de tre største fagorganisasjonene har gjennomført 3 KID-møter i 2018 (KID = Kommunikasjon, Informasjon og Drøfting). Blant annet har man i møtene blitt enige om en revisjon av museets personalhåndbok. Museet er tilknyttet Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2018

har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, foretatt ergonomigjennomgang ved enkelte avdelinger, foretatt asbestanalyse i kjellermagasinet på Kristiansand museum, deltatt på verneverner og gjennomført helse- og arbeidsmiljøundersøkelse i museets fagseksjon og på Setesdalsbanen. Disse følges videre opp i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Vest-Agder-museet er IA-bedrift og har et arbeidsmiljøutvalg (AMU), der også bedriftshelsetjenesten deltar. Det har vært avholdt 4 møter i AMU i 2018 der blant annet sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelse, asbestfunn på Kristiansand museum, og andre tiltak i regi av bedriftshelsetjenesten og saker av relevans for arbeidsmiljøet har blitt behandlet. Det ble meldt inn fire mindre skader til AMU i 2018.

Det totale sykefraværet i 2018 har ligget på 7,1 %, som er det samme som i 2017. Dette er noe høyere enn målsetningen i museets handlingsplan for inkluderte arbeidsliv (IA) på 5,6 % sykefravær. Langtidsfravær utgjorde 5,5 % av totalt sykefravær. Ordningen med mulighet til å trene i arbeidstiden benyttes av en rekke av de ansatte, og må anses å ha positiv virkning på trivsel og helse. Museet er medlem i Bedriftsidretten i Vest-Agder,

noe som gir ansatte mulighet til å delta i en rekke forskjellige sportslige aktiviteter - høsten 2018 stilte vi nok en gang med tre spreke mixlag i Oljestafetten!

PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ
D/S Hestmanden har dampkjele med oljefyring og forurensrer noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens aktivitet er av en slik art at noe utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er unngåelig. Det arbeides med flere enøk-tiltak for å begrense mulige utslipp fra verkstedsdriften. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom rensanlegget før utslipp. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

UTFORDRINGER

ØKONOMISK HANDLINGSROM

Museets begrensede økonomiske handlingsrom er en utfordring. De økonomiske rammene har lenge vært stramme. At staten de siste årene i tillegg har lagt til grunn en effektiviseringsnorm, har gjort at museets økonomiske grunnfinansiering reelt sett er ytterligere forverret med ca. 4 %. Det begrensede handlingsrommet gjør at museet ikke

klarer å forvalte samlingene på en tilfredsstillende måte, samt at publikums-tilbudet er mer begrenset enn ønskelig. Museet har fra 2018 til 2019 kuttet en prosjektstilling.

Styret arbeider for å øke statlig finansiering opp mot tidligere normtall på 60 %, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjening, både gjennom økt besøk, økt mersalg til besøkende og gjennom støtte fra stiftelser og fond.

DRIFTSMIDLER D/S HESTMANDEN

Da styret i Vest-Agder-museet gikk inn for konsolidering med D/S Hestmanden i 2015, lå det som en klar forutsetning at det måtte være sikkerhet for midler til drift. Dette er pr. 2018 ikke innfridd. Manglende driftsmidler gjør at skipet ikke kan driftes og forvaltes på en forsvarlig måte. Museet har derfor sammen med Stiftelsen og Venneforeningen vedtatt at skipet i sesongen 2019 må bli liggende ved kai på Bredalsholmen. Finansieringen er en deling mellom Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet. Med bakgrunn i Hestmanden som et nasjonalt minnesmerke er det lagt til grunn en 80/20 deling mellom stat og lokalt/regionalt nivå. Med dette som utgangspunkt har kommune og fylkeskommune innfridd sine forpliktelser, mens staten mangler 4,7 millioner.

OPPDATERTE MUSEUMSBYGG, PUBLIKUMSFASILITETER OG UNIVERSELL UTFORMING

Kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Dette er også et viktig punkt i Kulturmeldingen som ble presentert like før jul 2018. I dag er universell utforming en stor utfordring ved mange av museets avdelinger. Mange av museumsbyggene tilfredsstiller heller ikke dagens krav knyttet til klima, sikkerhet eller generelt arbeidsmiljø for ansatte. De gamle museumsbyggene gjør det også vanskelig å leie inn utstillinger fra andre museer.

NYTT MUSEUMSBYGG PÅ ODDERØYA

Vest-Agder-museet mangler sitt "sentrale formidlingsbygg" og Kristiansand museum sitt bymuseum. Dette er vedtatt lagt til Odderøya. Museet arbeider

sammen med Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune om å bygge et nytt museumsbygg. Forprosjektet ble vedtatt i 2018 og Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet er søkt om investeringsstøtte. Det nye museumsbygget vil primært ha funksjoner knyttet til formidling.

SAMLINGSFORVALTNING, MAGASINSITUASJON OG REGISTRERING

Museet forvalter rundt 55 000 gjenstander og 220 000 foto. Da museet overtok forvaltningen av samlingene, var lite av dette digitalt registrert. Dette er et tidkrevende, men prioritert arbeidsfelt for museet. Manglende registreringer er også en sikkerhetsmessig risiko knyttet til dokumentasjon av type gjenstander, antall og plassering ved brann eller innbrudd. Museet har organisert registreringen i "bootcamps" for å øke antallet registrerte gjenstander. Manglende/dårlige magasinforhold gjør dette arbeidet ekstra krevende. Det oppleves lite konstruktivt å rense og registrere gjenstander for deretter å plassere dem ned igjen på magasiner preget av fukt og mugg.

Det arbeides med planer for nytt magasin i Vest-Agder-museet.

BYGNINGSVERN

Vest-Agder-museet forvalter 128 bygninger, hvorav 102 er freda/verneverdig bygg. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Med dagens ressurser klarer ikke museet både å løfte vedlikeholdet på de byggene som har store etterslep, samtidig som en holder et løpende vedlikehold på den øvrige bygningsmassen.

HOVEDTALL – INNTEKTER:

Driftsinntekter:	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik
Salgsinntekter	7 648 137	6 808 000	840 137
Leieinntekter	86 595	15 000	71 595
Tilskudd	57 481 396	54 986 169	2 495 227
Refusjoner inkl. sykepenger	1 334 669	0	1 334 669
Mva kompensasjon	2 984 085	1 500 000	1 484 085
SUM DRIFTSINNTEKTER	69 534 882	63 309 169	6 225 713

OVERFØRING AV HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP

Vest-Agder-museet forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, dette gjelder f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen. Her er den handlingsbåren (immaterielle) kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en tilfredsstillende måte. Handlingsbåren kunnskap er også sentral i museets arbeid med bygningsvern og bygningsrestaurering.

DET PROSJEKTORGANISERTE MUSEET

Museets handlingsrom knyttet til ekstra vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er knyttet til prosjekttilskudd. Dette gjør at museet må tenke nytt når det gjelder organisering. Stadig mer av arbeidet vil være organisert i kortere eller lengre prosjekter, noe som både gir utfordringer knyttet til å bygge opp og ned organisasjonen og gjennom økt gjennomtrekk av ansatte på kortere kontrakter. Styret i Vest-Agder-museet er opptatt av å sikre en stabil grunnbemanning.

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER OG FORTSATT DRIFT

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende, spesielt med tanke på muligheter for videre utvikling og realisering av visjoner og mål. Det arbeides på flere områder for å endre situasjonen, både

for å oppnå økt økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsytere på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig hold, og for å øke museets egeninntjening. Vest-Agder-museet har en høy andel av de totale driftsmidlene bundet opp i lønn og sosiale utgifter. Spesielt utgjør dagens ytelsesbaserte pensjonsordning en stor byrde for museets totale økonomi og handlingsrom.

ÅRETS RESULTAT

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive finansinntekter og prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde kr 70 135 517. I tillegg er det i kapitalregnskapet inntektsført investeringstilskudd mottatt i 2018 på kr 4 570 606 og mva-kompensasjon knyttet til investeringer på kr 605 975. Tilsvarende utgjorde årets kostnader, inklusive renteutgifter, kr 69 872 597. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger, et netto driftsresultat på kr 1 542 927. Reelt resultat, etter avsetning til kapitalregnskapet og bruk og avsetning i bundne fond, utgjør kr 2 342 849. Oppnådde egeninntekter i 2018 er i overkant av 13 % av de totale driftsinntektene, en økning på 2 % fra 2017.

Driftsresultatet for 2018 er styrket med 667 089 kroner på grunn av premieavvik på pensjonsinnbetalinger til KLP. Pensjonspremie og pensjonskostnader har de siste årene vært sterkt økende og vanskelig å kostnadsberegne i museumssektoren, og fremtidige pensjonsforpliktelser dekkes ikke av avsatte pensjonsmidler.

AVVIK MELLOM ÅRSREGNSKAP OG REGULERT BUDSJETT 2018

I tabellen under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom års-

regnskap og regulert budsjett 2018, for museet samlet (alle beløp i kroner):

- Salgsinntekter: Merinntektene knytter seg til de fleste avdelingene, og utgjøres av billettsalg, salg av varer/suvenirer og salg i kafeene.
- Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement samt utleie av juleboder, beløpet er moderat budsjettert da disse inntektene er lite forutsigbare.
- Tilskudd: Det positive avviket er fordelt i avdelingene og vedrører hovedsakelig øremerkede tilskudd til sikringstiltak og prosjektmidler fra ulike tilskuddsytere.
- Refusjoner inkludert sykepenger: Beløpet har økt noe fra 2017 og henger sammen med et høyt legemeldt sykefravær.
- Mva-kompensasjon: Avviket skyldes konservativ budsjettering.
- Driftsutgifter: Merforbruket skyldes hovedsakelig høyere strømkostnader, fyringsolje og renovasjonskostnader.
- Lønn og sosiale utgifter: Overforbruk skyldes hovedsakelig høyere lønnskostnader knyttet til sesongansatte i forhold til regulert budsjett. Premieavvik på pensjonsordningen er bokført og forbedrer posten med kr 667 089.
- Kostnader til vedlikehold og utvikling: Driftsmidler er vesentlig lavere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak

HOVEDTALL – DRIFTSUTGIFTER:

Driftsinntekter:	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik
Driftsutgifter	13 156 414	12 066 054	1 090 360
Varekjøp	1 644 658	1 639 523	5 135
Lønn og sosiale utgifter	37 155 462	36 738 628	416 834
Forbruksvarer og tjenester	1 989 379	1 809 152	180 227
Vedlikehold og utvikling driftsmidler	8 751 584	12 764 281	-4 012 697
Inventar og utstyr	1 655 108	596 000	1 059 108
Mva betalt komp.ordningen	2 984 085	1 500 000	1 484 085
Aktiviteter/prosjekt	1 113 757	1 913 000	-799 243
Tap på fordringer	122 531	0	122 531
Avskrivninger	1 280 007	1 000 000	280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER	69 852 985	70 026 638	-173 660

senere fremdrift og dermed lavere kostnader i forhold til regulert budsjett, spesielt på prosjektfinansierte sikrings- og restaureringstiltak.

- Inventar og utstyr knytter seg til både drift og prosjekter ved alle avdelinger. Avviket mot budsjett skyldes i stor grad at enkelte innkjøp ikke er budsjettert på denne posten, men dekkes over andre budsjettposter. Dette skyldes utfordringer knyttet til budsjettering og klassifisering av kostnader i regulert budsjett.

- Aktiviteter/prosjekt: Mindreforbruket skyldes prosjektfinansierte aktiviteter primært knyttet til nytt tilskudd fra Kulturrådet for museenes samfunnsrolle, som ble budsjettert gjennomført i 2018.

- Tap på fordringer: VAM har i 2018 ikke hatt gode nok oppfølgingsrutiner ifm. innkreving av fordringer knyttet til salg.

Også i kapitalregnskapet forekommer det avvik mellom regnskap 2018 og regulert

budsjett. Høyere investeringstilskudd enn budsjettet, aktivering av anskaffelser i regnskapet som var ført som drift i budsjettet og avsetning til bundne investeringsfond er årsak til avvikene. Utgifter fra perioden 2015 - 2017 knyttet til anskaffelser til hall til gult materiell på Setesdalsbanen som var ført over drift ble i regnskapet for 2018 aktivert under anleggsmidler. Det vises til regnskap 2018 med noter i det følgende for ytterligere detaljer.

KULTURDEPARTEMENTETS GAVEFORSTERKNINGSORDNING
Kulturdepartementets ordning med gaveforsterkning på private gaver har også i 2018 gitt uttelling for Vest-Agder-museet. Følgende private gaver utløste gaveforsterkningsmidler på totalt kr 395 000:

- Kr 330 000 fra Gjensidigestiftelsen til prosjektet "Mestring" på Kristiansand museum – gaveforsterkning kr 82 500.
- Kr 100 000 i gave fra A. Wilhelmsen Foundation til istandsetting av lugarene på D/S Hestmanden – gaveforsterkning kr 25 000.
- Kr 1 000 000 i gave fra Anders Jahres Humanitære stiftelse til restaurering/gjenskaping av D/S Hestmandens akter-salong – gaveforsterkning kr 250 000.
- Kr 150 000 i gave fra Stiftelsen Kristiansand Kanonmuseum til istandsetting av sambandsbunkeren på Kristiansand kanonmuseum – gaveforsterkning kr 37 500.

GRUNNLAG FOR VIDERE DRIFT
Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2018 utgjorde 51,5 millioner kroner, hvorav fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjorde nesten 4,7 millioner kroner. 17,8 millioner kroner var avsatt i bundne driftsfond og 2,1 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

sen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

TAKK TIL ANSATTE, FRIVILLIGE OG SAMARBEIDSPARTNERE

Styret retter en stor takk til alle ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet. De ansatte har sammen med de frivillige miljøene på en rekke avdelinger bidratt til å gi publikum gode opplevelser. Også

forvaltningsoppgavene er ivaretatt på en utmerket måte av venneforeninger og faglig kompetente ansatte med stor glød for sitt yrke. Styret er videre takknemlige for samarbeidet med museets eierstiftelser som også i 2018 har bidratt til realiseringen av viktige tiltak og prosjekter på avdelingene.

Museet sier takk til så vel offentlige som private tilskuddsytere for samarbeidet i året som har gått. Andre samarbeidspartnere fra kulturinstitusjoner og næringsliv har også bidratt inn i museets virksomhet, og styret vil spesielt takke arkitektfirmaet Helen & Hard for deres bidrag til det nye museumsbygget i Nodeviga.

Styret for Vest-Agder-museet IKS

Odderøya, 26. februar 2019

Toril Runden
Toril Runden, styreleder

Egil Normann Eek
Egil Normann Eek

Jan Seland
Jan Seland

Aslak Wegge
Aslak Wegge

Morten Bomann
Morten Bomann

Gordon Fuglestad
Gordon Fuglestad

Hilde Charlotte Solheim
Hilde Charlotte Solheim

Judith Seland Nilsen
Judith Seland Nilsen

Rune André Sørtveit Frustøl
Rune André Sørtveit Frustøl

John Olsen
John Olsen, direktør

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISORS BERETNING FOR 2018

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS som viser et ordinært resultat på kr 1.542.927 og et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, driftsregnskap og kapitalregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av selskapets finansiell stilling per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Agder Kommunerevisjon IKS
Postadr.: Postboks 417 Lund
4604 Kristiansand
Hovedktr. Tollbodgata 37
Org.nr. 987 183 918

E-post: post@agderkomrev.no
Hjemmeside: www.agderkomrev.no
Telefon Kr.sand: 38 07 27 00
Telefon Evje: 977 60 455

Avd. Setesdal
Kasernevegen 19
4735 Evje

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, om blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kristiansand 27. februar 2019

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

VEST-AGDER-MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2018

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Salgsinntekter		7 648 137	6 808 000	7 955 421
Leieinntekter		86 595	15 000	20 550
Andre driftsinntekter		0	0	20 770
Tilskudd	2	57 481 396	54 986 169	59 707 701
Refusjoner inkl sykepenger		1 334 669	0	1 214 041
Mva ref.krav drift-komp.		2 984 085	1 500 000	3 804 352
SUM DRIFTSINTEKTER		69 534 882	63 309 169	72 722 835
Driftsutgifter	9	13 156 414	12 066 054	12 467 419
Varekjøp		1 644 658	1 639 523	1 437 703
Lønn og sosiale utgifter	8	37 822 551	36 738 628	36 351 684
Endring premieavvik	11	-667 089	0	870 120
Forbruksvarer og tjenester		1 989 379	1 809 152	1 802 945
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		8 751 584	12 764 281	17 153 309
Inventar og utstyr		1 655 108	596 000	1 507 526
Mva betalt komp.ordningen		2 984 085	1 500 000	3 804 352
Aktiviteter/prosjekter		1 113 757	1 913 000	1 167 363
Tap på fordringer		122 531	0	11 072
Avskrivninger	10	1 280 007	1 000 000	914 960
SUM DRIFTSUTGIFTER		69 852 985	70 026 638	77 488 453
Brutto driftsresultat		-318 103	-6 717 469	-4 765 618
Renteinntekter og utbytte		600 635	290 000	382 736
Sum eksterne finansinntekter		600 635	290 000	382 736
Renteutgifter og låneomkostninger		19 612	0	12 620
Avdrag på lån		0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		19 612	0	12 620
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		581 023	290 000	370 116
Motpost avskrivninger		1 280 007	1 000 000	914 960
NETTO DRIFTSRESULTAT		1 542 927	-5 427 469	-3 480 543
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	7	1 189 519	800 000	3 469 583
Bruk av bundet driftsfond	7	18 630 248	5 904 501	22 969 149
Sum bruk avsetninger		19 819 767	6 704 501	26 438 731
Avsatt slik:				
Overført til/fra kapitalregnskapet	7, 12	0	600 000	0
Avsatt disposisjonsfond	7	3 532 368	677 032	1 599 315
Avsatt bundne driftsfond	7	17 830 326	0	21 358 874
Sum avsetninger		21 362 694	1 277 032	22 958 188
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER-MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2018

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

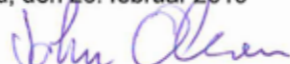
		Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2017
Utgifter				
Investering i inventar/ utstyr	10	1 183 722	607 500	2 137 345
Investering i bygninger	10	4 630 715	5 621 696	1 781 573
Investering i EK innskudd KLP		110 330	100 000	100 285
Avsetning til bundet investeringsfond	7	2 124 075	0	0
SUM FINANSIERINGSBEHOV		8 048 842	6 329 196	4 019 203
Finansiering				
Overført fra driftsregnskapet		0	600 000	0
Investeringstilskudd	2	4 570 606	3 000 000	500 000
Mva kompensasjon		605 975	0	511 000
Bruk av bundet drifts- og inv fond	7	2 728 626	2 729 196	2 630 011
Bruk av disposisjonsfond	7	143 635	0	378 192
SUM FINANSIERING		8 048 842	6 329 196	4 019 203

VEST-AGDER-MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner	Note	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
* EK innskudd KLP		682 874	572 544
* Pensjonsmidler	11	38 438 842	34 923 926
* Avskrivbare driftsmidler	10	32 216 019	26 743 285
<i>Sum anleggsmidler</i>		<u>71 337 735</u>	<u>62 239 755</u>
B. Omløpsmidler			
* Kasse/bank	3	29 329 467	26 939 248
* Kundefordringer		255 250	236 610
* Forskuddsbetalte kostnader		69 066	0
* Premieavvik	11	98 183	0
* Andre fordringer	4	2 900 868	4 532 705
<i>Sum omløpsmidler</i>		<u>32 652 833</u>	<u>31 708 562</u>
SUM EIENDELER		<u>103 990 568</u>	<u>93 948 318</u>
GJELD OG EGENKAPITAL			
C. Egenkapital			
* Urørlig egenkapital	1,7	1 000 000	1 000 000
* Bundne drifts- og investeringsfond	7	19 954 401	21 358 874
* Disposisjonsfond	7	4 649 808	2 450 593
* Kapitalkonto	7,12	25 981 454	18 568 201
<i>Sum egenkapital</i>		<u>51 585 662</u>	<u>43 377 668</u>
D. Gjeld			
* Langsiktig gjeld			
* Pensjonsforpliktelser	11	45 356 280	43 671 554
<i>Sum langsiktig gjeld</i>		<u>45 356 280</u>	<u>43 671 554</u>
* Kortsiktig gjeld			
* Leverandørgjeld		1 909 630	1 692 919
* Offentlig gjeld og feriepenger		5 088 433	4 637 271
* Premieavvik	11	0	568 906
* Annen kortsiktig gjeld	5	50 562	0
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<u>7 048 626</u>	<u>6 899 096</u>
<i>Sum gjeld</i>		<u>52 404 906</u>	<u>50 570 650</u>
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		<u>103 990 568</u>	<u>93 948 318</u>

Kristiansand, den 26. februar 2019

John Olsen
Daglig leder

Toril Rurlden
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2018

Vest-Agder-museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr	500 000	Sirdal kommune	kr	10 000
Kristiansand kommune	kr	200 000	Kvinesdal kommune	kr	10 000
Flekkefjord kommune	kr	50 000	Lindesnes kommune	kr	10 000
Farsund kommune	kr	50 000	Hægebostad kommune	kr	10 000
Mandal kommune	kr	50 000	Audnedal kommune	kr	10 000
Vennesla kommune	kr	50 000	Lyngdal kommune	kr	10 000
			Åseral kommune	kr	10 000
			Marnardal kommune	kr	10 000
			Søgne kommune	kr	10 000
			Songdalen kommune	kr	10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital	kr	<u>1 000 000</u>			

2 - Tilskudd	2018	2017
Driftstilskudd fra Kulturdepartementet	kr 22 350 000	kr 17 960 000
Driftstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr 10 932 000	kr 10 604 000
Ekstra tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr 2 757 179	kr 2 301 000
Driftstilskudd fra kommunene	kr 9 311 875	kr 9 070 883
Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet	kr 395 000	kr 325 000
Tilskudd fra Kulturrådet	kr 1 146 000	kr 2 012 000
Tilskudd fra Kulturdepartementet til D/S Hestmanden	kr -	kr 2 000 000
Tilskudd fra Kulturdep. til Kristiansand Kanonmuseum	kr -	kr 2 000 000
Tilskudd fra Forsvarsdepartementet til D/S Hestmanden	kr 325 000	kr 145 000
Ekstra tilskudd fra kommunene	kr 790 000	kr 286 500
Tilskudd fra Riksantikvaren til Sjølingstad Uldvarefabrik	kr 3 495 414	kr 4 878 011
Tilskudd fra Bane NOR / Norsk Jernbanemuseum til Setesdalsbanen	kr 2 940 000	kr 4 745 000
Tilskudd fra Anders Jahres stiftelse til D/S Hestmanden	kr 389 468	kr 1 000 000
Tilskudd fra private stiftelser	kr 941 737	kr 775 061
Tilskudd fra eierstiftelser	kr 767 632	kr 1 126 741
Tilskudd fra venneforeninger	kr 620 604	kr 196 430
Tilskudd fra andre	kr 319 488	kr 282 075
Totalt tilskudd eks. investeringstilskudd	kr 57 481 396	kr 59 707 701

Investeringstilskudd

Investeringstilskudd fra Kristiansand kommune 1)	kr 1 500 000	kr 500 000
Investeringstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune 2)	kr 1 321 821	kr -
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 3)	kr 714 000	kr -
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 4)	kr 168 000	kr -
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 5)	kr 853 493	kr -
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 6)	kr 13 291	kr -
SUM Investeringstilskudd	kr 4 570 605	kr 500 000

- 1) Investeringstilskudd til arkitektkonkurranse, nytt museumsbygg Odderøya (2018) samt prosjektering (2019)
- 2) Investeringstilskudd til forprosjekt, nytt museumsbygg Odderøya
- 3) Investeringstilskudd til oppgradering og nyinstallasjoner av innbrudds og brannalarm Kristiansand museum
- 4) Investeringstilskudd til utvidelse av alarmanlegg bygg Grovane
- 5) Investeringstilskudd til sikrings- og navigasjonsutstyr D/S Hestmanden
- 6) Investeringstilskudd til sikring Sjølingstad Uldvarefabrik

3 - Bankinnskudd

Bankinnskudd pr 31.12.2018 utgjør kr. 29.268.256, herav kr. 1.135.834 i bundne skattetrekkmidler.

4 - Andre fordringer

	2018	2017
Reise- og lønnsforskudd	kr (0)	kr 30 470
Til gode tilskudd	kr 2 014 456	kr 3 133 216
Til gode ordinær mva	kr 299 450	kr 815 423
Til gode mva kompensasjon	kr 586 961	kr 553 595
Sum andre fordringer	kr 2 900 868	kr 4 532 705

5 - Annen kortsiktig gjeld

Annen kortsiktig gjeld pr 31.12.2018 ref vesenlig til faktura fra entreprenør i 2019 som gjelder 2018.

6 - Arbeidskapitalen

	Regnskap endring 2018	Regnskap endring 2017
BALANSEN		
OMLØPSMIDLER		
(1) Endring betalingsmidler	kr 2 390 219	kr (6 761 822)
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr -	kr -
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr (1 544 131)	kr (2 062 143)
(4) Endring premieavvik	kr 98 183	kr (301 214)
(5) Endring i aksjer og andeler	kr -	kr -
(6) Endring omløpsmidler	kr 944 271	kr (9 125 179)
KORTSIKTIG GJELD		
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr 149 530	kr (2 636 433)
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr 794 741	kr (6 488 746)
DRIFT OG INVESTERING		
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr -	kr -
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr 794 741	kr (6 488 746)
Endring av ubrukte lånemidler	kr -	kr -

7 - Fond

	Disposisjons fond	Bundet driftsfond	Bundet investeringsfond	Kapitalkonto	Sum egenkapital
Uørlig EK uendret					kr 1 000 000
Saldo 01.01.2018	kr 2 450 593	kr 18 630 248	kr 2 728 626	kr 18 568 201	kr 42 377 668
Feilført inv. 2015-2018	kr -	kr -	kr -	kr 938 304	kr 938 304
Fra bundne fond	kr 18 630 248	kr -	kr -	kr -	kr 18 630 248
Til bundne fond	kr (17 830 326)	kr -	kr -	kr -	kr (17 830 326)
Til kapitalregnskapet	kr (143 635)	kr -	kr -	kr 143 635	kr -
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -	kr (1 280 007)	kr (1 280 007)
Endr. pensjonsforpl.	kr -	kr -	kr -	kr 1 830 190	kr 1 830 190
Nye tilsk/mva komp.	kr -	kr 7 605 307	kr 4 570 606	kr 605 975	kr 12 781 887
Prosjektkostn/Invest	kr -	kr (8 405 229)	kr (5 175 156)	kr 5 175 157	kr (8 405 229)
Årets mindreforbruk	kr 1 542 927	kr -	kr -	kr -	kr 1 542 927
Totalt pr 31.12.2018	kr 4 649 808	kr 17 830 325	kr 2 124 076	kr 25 981 454	kr 51 585 663

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2018	Netto driftsresultat	Til/ fra kapital- regnskapet	Til/ fra bundet drifts- og inv fond	Pr 31.12.2018
Museumshavn	kr (375 933)	kr 150 823	kr -	kr (66 154)	kr (291 265)
Sjølingstad	kr (362 833)	kr 370 104	kr -	kr 328 507	kr 335 778
Kristiansand museum	kr 819 920	kr (739 704)	kr -	kr (319 479)	kr (239 264)
Setesdalsbanen	kr 230 351	kr (187 147)	kr -	kr 77 533	kr 120 737
VAM Adm og Fag	kr 2 625 905	kr 1 285 141	kr (143 635)	kr (691 432)	kr 3 075 979
Lista museum	kr (86 432)	kr 2 279	kr -	kr (23 000)	kr (107 154)
Mandal museum	kr 50 191	kr (49 469)	kr -	kr 85 812	kr 86 534
Flekkefjord museum	kr 148 047	kr 110 111	kr -	kr -	kr 258 159
Gimle Gård	kr 282 874	kr 161 009	kr -	kr -	kr 443 884
Kanonmuseet	kr 818 783	kr (53 191)	kr -	kr 300 571	kr 1 066 163
D/S Hestmanden	kr (1 700 281)	kr 492 971	kr -	kr 1 107 565	kr (99 746)
TOTALT	kr 2 450 593	kr 1 542 927	kr (143 635)	kr 799 922	kr 4 649 807

Det bokførte akk. premieavviket medfører at disp. fondet til VAM adm ved utgangen av 2018 er kr 667 089 høyere enn om premieavviket ikke hadde blitt balanseført.

7 - Fond, forts.

Spesifikasjon bundne fonds

A. Bundne driftsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Kostnader på prosjekter i år	Pr 31.12.2018
Museumshavn	kr 53 662	kr 200 000	kr (133 846)	kr 119 816
Sjølingstad	kr 343 000	kr 85 000	kr (413 507)	kr 14 493
Kristiansand museum	kr 90 321	kr 536 142	kr (216 663)	kr 409 800
Setesdalsbanen (1)	kr 2 134 274	kr 4 033 909	kr (4 111 442)	kr 2 056 741
VAM Adm & Fag	kr 2 994 236	kr 1 970 788	kr (1 279 356)	kr 3 685 668
Lista museum	kr 17 000	kr 40 000	kr (17 000)	kr 40 000
Mandal museum	kr 85 812	kr -	kr (85 812)	kr -
Kanonmuseet	kr 2 000 000	kr 150 000	kr (450 571)	kr 1 699 429
D/S Hestmanden	kr 10 911 943	kr 589 468	kr (1 697 033)	kr 9 804 378
TOTALT	kr 18 630 248	kr 7 605 307	kr (8 405 229)	kr 17 830 325

1) Åpningsbalanse pr 01.01.18. knyttet til hall til gult materiell er omklassifisert og flyttet til bundne investeringsfond.

B. Bundne investeringsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Anvendt fond til investeringer	Pr 31.12.2018
Kr.sand museum (1)	kr -	kr 714 000	kr -	kr 714 000
Sjølingstad (2)	kr 400 000	kr 13 291	kr (413 291)	kr 0
Setesdalsbanen (3)	kr 2 221 696	kr -	kr (1 713 610)	kr 508 086
Setesdalsbanen (4)	kr -	kr 168 000	kr -	kr 168 000
VAM Adm & Fag (5)	kr -	kr 2 821 821	kr (2 087 832)	kr 733 989
D/S Hestmanden (6)	kr 106 930	kr 853 493	kr (960 423)	kr -
TOTALT	kr 2 728 626	kr 4 570 606	kr (5 175 156)	kr 2 124 076

1) Oppgradering og nyinstallasjoner av innbrudds og brannalarm

2) Brannalarm

3) Hall til gult materiell

4) Utvidelse av alarmanlegg, Grovane

5) Forprosjektering, nytt museumsbygg Odderøya

6) Kommunikasjons- og navigasjonsutstyr

Sum bundne fond kr **21 358 874** kr **12 175 912** kr **(13 580 385)** kr **19 954 401**

8 - Lønn og godtgjørelse til ledende stillinger

Stilling	Fastlønn inkl feriepenger	Andre godtgjørelser/honorarer	Sum
Direktør / daglig leder	910 104	7 337	917 441
Styret	-	270 705	270 705

Direktøren har samme pensjonsvilkår som øvrige ansatte i Vest-Agder-museet. Av fastlønnen refererer kr 40 000 seg til etterbetaling etter lønnsoppjøret for 2017.

9 - Godtgjørelse til revisor

Honorar for:	2018 (ekskl. mva)
Revisjonshonorar	210 950
Bistand	2 250
Sum	213 200

10 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over kr. 100.000 og levetid på minst 3 år, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan iht regnskapsforskriftens § 8.

	Utstyr Sjølingstad	Utstyr Setesdalsbanen	Inv/innredning Administrasjon	Aktivitetsbygg Nodeviga	Inv/innredning Mabergåsen
Ansk. kost 01.01	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Akk avskr. 01.01	kr 153 942	kr 298 260	kr 115 910	kr 660 164	kr 380 842
Årets avskrivninger	kr 51 335	kr 55 755	kr 28 977	kr 330 082	kr 54 406
Bokført verdi 31.12	kr 308 080	kr 203 535	kr 144 893	kr 15 514 036	kr 108 776
Avskrivningssats	10,00 %	10,00 %	10,00 %	2,00 %	10,00 %

	Traktor og vogner Kanonmuseet	Skiner tog Kanonmuseet	Brannsikring Gimle gård	Museumsbygg Kanonmuseet	Museumsbygg Odderøya
Ansk. kost 01.01	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 1 751 460
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 2 348 811
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 4 100 271
Akk avskr. 01.01	kr 47 543	kr 29 193	kr 1 448 813	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 72 197	kr 29 193	kr 289 763	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 602 233	kr 1 109 340	kr 4 056 686	kr 30 113	kr 4 100 271
Avskrivningssats	10,00 %	2,50 %	5,00 %	2,00 %	2,00 %

	Printer & lysbord Fagseksjonen	Nytt utstyr Hestmanden	AV-utstyr Hestmanden	Nytt magasin	Komm.utstyr Hestmanden
Ansk. kost 01.01	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr -	kr -
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr 37 468	kr 1 051 931
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr 37 468	kr 1 051 931
Akk avskr. 01.01	kr 27 906	kr -	kr -	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 79 660	kr 37 768	kr 250 872	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 290 727	kr 339 913	kr 1 003 487	kr 37 468	kr 1 051 931
Avskrivningssats	20,00 %	10,00 %	20,00 %	2,00 %	20,00 %

	Brannsikring Sjølingstad	Hall gult mat. Setesdalsbanen	Landgang Hestmanden	Sum
Ansk. kost 01.01 1)	kr -	kr 938 304	kr -	kr 30 844 163
Tilgang i året	kr 479 418	kr 1 765 018	kr 131 791	kr 5 814 437
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791	kr 36 658 600
Akk avskr. 01.01	kr -	kr -	kr -	kr 3 162 573
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -	kr 1 280 007
Bokført verdi 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791	kr 32 216 020
Avskrivningssats	5,00 %	2,00 %	20,00 %	

1) I årene 2015-2017 ble det bokført kostnader og inntektsført tilskudd knyttet til Hall til gult materiell på Grovane på totalt kr 938 304. Kostnadene og tilskudd skulle vært balanseført som eiendel og på kapitalkonto. Forholdet er korrigert i årets regnskap, men korreksjonen påvirker ikke årets driftsresultat

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2018 er bedret med 568 906 inkl aga. pga premieavvik fra 2017 som er inntektsført i 2018. Det er også i 2018 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har bedret resultatet for 2018 med kr 98 183 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2019.

Disposisjonsfondet for VAM adm er økt med den totale endringen på kr 667 089, og samme avdelings netto driftsresultat for 2018 er bedret med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 6 917 439 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter	KLP
Beløp i kroner	
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Brutto pensjonsutgifter	kr 5 062 055
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -1 621 239
Netto pensjonsutgift	kr 3 440 816
Amortisert premieavvik fra 2017	kr -498 603
Administrasjonsutgifter	kr 191 947
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 3 134 160

Beregnet premieavvik	KLP
Beløp i kroner	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 3 718 752
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 3 632 763
Premieavvik	kr 85 989
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 12 124
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 98 113

Pensjonsforpliktelse	KLP
Beløp i kroner	
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 42 590 560
Årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Utbetalte pensjoner	kr -1 946 675
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 3 115 380
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 45 705 940
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-1 204 487
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 44 501 453
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 44 501 453
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	kr 854 828
Pensjonsforpliktelse i balansen	kr 45 356 281

11 - Pensjonsforpliktelser, forts.

Pensjonsmidler	Beløp i kroner	KLP
Pensjonsmidler 01.01		kr 34 923 926
Årets forventede avkastning		kr 1 621 239
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter		kr 3 526 805
Årets utbetaling av pensjon		kr -1 946 675
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger		kr 3 201 369
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik		kr 38 125 295
Amortisering estimatavvik - midler		kr 313 547
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat		kr 38 438 842
Gjenstående amortisering - midler		kr 0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering		kr 38 438 842

Netto pensjonsforpliktelse	Beløp i kroner	KLP
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser		kr 6 062 611
Arbeidsgiveravgift, 14,1%		kr 854 828
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift		kr 6 917 439

Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET	KREDIT
01.01.2018 Balanse (Underskudd i kapital)	01.01.2018 Balanse (Kapital) 18 568 201
Debetposter i året:	Kreditposter i året
Økning pensjonsforpliktelse 1 684 726	Inv. i anleggsmidler inkl korr '17 6 752 741
Avskrivninger 1 280 007	Økning pensjonsmidler 3 514 916
31.12.2018 Balanse (Kapital) 25 981 454	EK tilskudd pensjonsordning 110 330
SUM DEBET 28 946 187	SUM KREDIT 28 946 187

7 - Fond, forts.

Spesifikasjon bundne fonds

A. Bundne driftsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Kostnader på prosjekter i år	Pr 31.12.2018
Museumshavn	kr 53 662	kr 200 000	kr (133 846)	kr 119 816
Sjølingstad	kr 343 000	kr 85 000	kr (413 507)	kr 14 493
Kristiansand museum	kr 90 321	kr 536 142	kr (216 663)	kr 409 800
Setesdalsbanen (1)	kr 2 134 274	kr 4 033 909	kr (4 111 442)	kr 2 056 741
VAM Adm & Fag	kr 2 994 236	kr 1 970 788	kr (1 279 356)	kr 3 685 668
Lista museum	kr 17 000	kr 40 000	kr (17 000)	kr 40 000
Mandal museum	kr 85 812	kr -	kr (85 812)	kr -
Kanonmuseet	kr 2 000 000	kr 150 000	kr (450 571)	kr 1 699 429
D/S Hestmanden	kr 10 911 943	kr 589 468	kr (1 697 033)	kr 9 804 378
TOTALT	kr 18 630 248	kr 7 605 307	kr (8 405 229)	kr 17 830 325

1) Åpningsbalanse pr 01.01.18. knyttet til hall til gult materiell er omklassifisert og flyttet til bundne investeringsfond.

B. Bundne investeringsfond

	Pr 01.01.2018	Årets mottatte tilskudd	Anvendt fond til investeringer	Pr 31.12.2018
Kr.sand museum (1)	kr -	kr 714 000	kr -	kr 714 000
Sjølingstad (2)	kr 400 000	kr 13 291	kr (413 291)	kr 0
Setesdalsbanen (3)	kr 2 221 696	kr -	kr (1 713 610)	kr 508 086
Setesdalsbanen (4)	kr -	kr 168 000	kr -	kr 168 000
VAM Adm & Fag (5)	kr -	kr 2 821 821	kr (2 087 832)	kr 733 989
D/S Hestmanden (6)	kr 106 930	kr 853 493	kr (960 423)	kr -
TOTALT	kr 2 728 626	kr 4 570 606	kr (5 175 156)	kr 2 124 076

1) Oppgradering og nyinstallasjoner av innbrudds og brannalarm

2) Brannalarm

3) Hall til gult materiell

4) Utvidelse av alarmanlegg, Grovane

5) Forprosjektering, nytt museumsbygg Odderøya

6) Kommunikasjons- og navigasjonsutstyr

Sum bundne fond kr **21 358 874** kr **12 175 912** kr **(13 580 385)** kr **19 954 401**

8 - Lønn og godtgjørelse til ledende stillinger

Stilling	Fastlønn inkl feriepenger	Andre godtgjørelser/ honorarer	Sum
Direktør / daglig leder	910 104	7 337	917 441
Styret	-	270 705	270 705

Direktøren har samme pensjonsvilkår som øvrige ansatte i Vest-Agder-museet. Av fastlønnen refererer kr 40 000 seg til etterbetaling etter lønnsoppjøret for 2017.

9 - Godtgjørelse til revisor

Honorar for:	2018 (ekskl. mva)
Revisjonshonorar	210 950
Bistand	2 250
Sum	213 200

10 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over kr. 100.000 og levetid på minst 3 år, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan iht regnskapsforskriftens § 8.

	Utstyr Sjølingstad	Utstyr Setesdalsbanen	Inv/innredning Administrasjon	Aktivitetsbygg Nodeviga	Inv/innredning Mabergåsen
Ansk. kost 01.01	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Akk avskr. 01.01	kr 153 942	kr 298 260	kr 115 910	kr 660 164	kr 380 842
Årets avskrivninger	kr 51 335	kr 55 755	kr 28 977	kr 330 082	kr 54 406
Bokført verdi 31.12	kr 308 080	kr 203 535	kr 144 893	kr 15 514 036	kr 108 776
Avskrivningssats	10,00 %	10,00 %	10,00 %	2,00 %	10,00 %

	Traktor og vogner Kanonmuseet	Skiner tog Kanonmuseet	Brannsikring Gimle gård	Museumsbygg Kanonmuseet	Museumsbygg Odderøya
Ansk. kost 01.01	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 1 751 460
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr 2 348 811
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 4 100 271
Akk avskr. 01.01	kr 47 543	kr 29 193	kr 1 448 813	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 72 197	kr 29 193	kr 289 763	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 602 233	kr 1 109 340	kr 4 056 686	kr 30 113	kr 4 100 271
Avskrivningssats	10,00 %	2,50 %	5,00 %	2,00 %	2,00 %

	Printer & lysbord Fagseksjonen	Nytt utstyr Hestmanden	AV-utstyr Hestmanden	Nytt magasin	Komm.utstyr Hestmanden
Ansk. kost 01.01	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr -	kr -
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr 37 468	kr 1 051 931
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 398 293	kr 377 681	kr 1 254 359	kr 37 468	kr 1 051 931
Akk avskr. 01.01	kr 27 906	kr -	kr -	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 79 660	kr 37 768	kr 250 872	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 290 727	kr 339 913	kr 1 003 487	kr 37 468	kr 1 051 931
Avskrivningssats	20,00 %	10,00 %	20,00 %	2,00 %	20,00 %

	Brannsikring Sjølingstad	Hall gult mat. Setesdalsbanen	Landgang Hestmanden	Sum
Ansk. kost 01.01 1)	kr -	kr 938 304	kr -	kr 30 844 163
Tilgang i året	kr 479 418	kr 1 765 018	kr 131 791	kr 5 814 437
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791	kr 36 658 600
Akk avskr. 01.01	kr -	kr -	kr -	kr 3 162 573
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -	kr 1 280 007
Bokført verdi 31.12	kr 479 418	kr 2 703 322	kr 131 791	kr 32 216 020
Avskrivningssats	5,00 %	2,00 %	20,00 %	

1) I årene 2015-2017 ble det bokført kostnader og inntektsført tilskudd knyttet til Hall til gult materiell på Grovane på totalt kr 938 304. Kostnadene og tilskudd skulle vært balanseført som eiendel og på kapitalkonto. Forholdet er korrigert i årets regnskap, men korreksjonen påvirker ikke årets driftsresultat

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2018 er bedret med 568 906 inkl aga. pga premieavvik fra 2017 som er inntektsført i 2018. Det er også i 2018 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har bedret resultatet for 2018 med kr 98 183 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2019.

Disposisjonsfondet for VAM adm er økt med den totale endringen på kr 667 089, og samme avdelings netto driftsresultat for 2018 er bedret med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 6 917 439 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter	KLP
Beløp i kroner	
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Brutto pensjonsutgifter	kr 5 062 055
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -1 621 239
Netto pensjonsutgift	kr 3 440 816
Amortisert premieavvik fra 2017	kr -498 603
Administrasjonsutgifter	kr 191 947
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 3 134 160

Beregnet premieavvik	KLP
Beløp i kroner	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 3 718 752
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 3 632 763
Premieavvik	kr 85 989
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 12 124
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 98 113

Pensjonsforpliktelse	KLP
Beløp i kroner	
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 42 590 560
Årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Utbetalte pensjoner	kr -1 946 675
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 3 115 380
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 45 705 940
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-1 204 487
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 44 501 453
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 44 501 453
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	kr 854 828
Pensjonsforpliktelse i balansen	kr 45 356 281

11 - Pensjonsforpliktelser, forts.

Pensjonsmidler	Beløp i kroner	KLP
Pensjonsmidler 01.01	kr	34 923 926
Årets forventede avkastning	kr	1 621 239
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr	3 526 805
Årets utbetaling av pensjon	kr	-1 946 675
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr	3 201 369
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr	38 125 295
Amortisering estimatavvik - midler	kr	313 547
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr	38 438 842
Gjenstående amortisering - midler	kr	0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr	38 438 842

Netto pensjonsforpliktelse	Beløp i kroner	KLP
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	6 062 611
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	854 828
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	6 917 439

Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET	KREDIT
01.01.2018 Balanse (Underskudd i kapital)	01.01.2018 Balanse (Kapital) 18 568 201
Debetposter i året:	Kreditposter i året
Økning pensjonsforpliktelse 1 684 726	Inv. i anleggsmidler inkl korr '17 6 752 741
Avskrivninger 1 280 007	Økning pensjonsmidler 3 514 916
31.12.2018 Balanse (Kapital) 25 981 454	EK tilskudd pensjonsordning 110 330
SUM DEBET 28 946 187	SUM KREDIT 28 946 187

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon. Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Driftsresultatet for 2018 er bedret med 568 906 inkl aga. pga premieavvik fra 2017 som er inntektsført i 2018. Det er også i 2018 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har bedret resultatet for 2018 med kr 98 183 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2019.

Disposisjonsfondet for VAM adm er økt med den totale endringen på kr 667 089, og samme avdelings netto driftsresultat for 2018 er bedret med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 6 917 439 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter	KLP
Beløp i kroner	
Nåverdi årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Brutto pensjonsutgifter	kr 5 062 055
Forventet avkastning pensjonsmidler	kr -1 621 239
Netto pensjonsutgift	kr 3 440 816
Amortisert premieavvik fra 2017	kr -498 603
Administrasjonsutgifter	kr 191 947
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik	kr 3 134 160

Beregnet premieavvik	KLP
Beløp i kroner	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)	kr 3 718 752
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie	kr 0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik	kr 3 632 763
Premieavvik	kr 85 989
Arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 12 124
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)	kr 98 113

Pensjonsforpliktelse	KLP
Beløp i kroner	
Pensjonsforpliktelse 01.01	kr 42 590 560
Årets pensjonsopptjening	kr 3 313 025
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	kr 1 749 030
Utbetalte pensjoner	kr -1 946 675
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger	kr 3 115 380
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	kr 45 705 940
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	-1 204 487
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat	kr 44 501 453
Gjenstående amortisering - forpliktelser	kr 0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering	kr 44 501 453
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	kr 854 828
Pensjonsforpliktelse i balansen	kr 45 356 281

11 - Pensjonsforpliktelser, forts.

Pensjonsmidler	Beløp i kroner	KLP
Pensjonsmidler 01.01	kr	34 923 926
Årets forventede avkastning	kr	1 621 239
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr	3 526 805
Årets utbetaling av pensjon	kr	-1 946 675
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr	3 201 369
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr	38 125 295
Amortisering estimatavvik - midler	kr	313 547
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr	38 438 842
Gjenstående amortisering - midler	kr	0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr	38 438 842

Netto pensjonsforpliktelse	Beløp i kroner	KLP
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	6 062 611
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	854 828
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	6 917 439

Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET	KREDIT
01.01.2018 Balanse (Underskudd i kapital)	01.01.2018 Balanse (Kapital) 18 568 201
Debetposter i året:	Kreditposter i året
Økning pensjonsforpliktelse 1 684 726	Inv. i anleggsmidler inkl korr '17 6 752 741
Avskrivninger 1 280 007	Økning pensjonsmidler 3 514 916
31.12.2018 Balanse (Kapital) 25 981 454	EK tilskudd pensjonsordning 110 330
SUM DEBET 28 946 187	SUM KREDIT 28 946 187

FORNYING

Vest-Agder-museet er i stadig utvikling. Prosjekter avsluttes og nye starter opp. I 2018 er hall til arbeidsmaskinene på Setesdalsbanen reist, noe som betyr et stort skritt i riktig retning mht. oppbevaring av materiell. På Sjølingstad Uldvarefabrik er arbeidet med å gjenreise uthuset på Våningen godt i gang. Arbeidet med restaureringen av kanonen på Kristiansand kanonmuseum kom også i gang i 2018. Nye prosjekter og utstillinger bidrar til at Vest-Agder-museet opprettholder og aktualiserer sin relevans både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

NYTT MUSEUMSBYGG OG MAGASIN

Vest-Agder-museet arbeider for å etablere nytt museumsbygg og magasin i Kristiansand. Magasinet vil sikre god oppbevaring av museets 40 000 gjenstander knyttet til museene i Kristiansand samt gi en bedre oversikt over samlingen. Bedre oversikt vil i neste runde gi bedre tilgjengelighet for publikum.

Museumsbygget vil primært være et formidlingsbygg. I tillegg til rom for utstillinger og undervisning, vil bygget inneholde verksted for utstillingsproduksjon og konservering. Utstillingene kan deles i tre kategorier: En permanent by- og regionhistorisk utstilling, en båthall til utstillinger om områdets maritime historie og plastbåtens historie og utvikling nasjonalt, og til sist lokaler for vandretstillinger/temporære utstillinger.

Forprosjekt for nytt museumsbygg var ferdig i 2018.

ETIKK OG AKTIV SAMFUNNSROLLE

Tre arbeidsområder har preget året: Videreutvikling av den norske nettsiden

museumogsamfunn.no og etableringen av den engelske versjonen museumandsociety.com, gjennomføringen av en internasjonal konferanse og utarbeidelse av et internasjonalt, europeisk samarbeidsprosjekt.

På nettsidene informeres om relevante prosjekter, konferanser og publikasjoner i inn- og utland, og sidene henvender seg til museumsprofesjonelle i Norge og i utlandet.

Konferansen "You shall be heard?! How (not) to use personal narratives" ble arrangert i Kristiansand 12. og 13. april. Konferansen ble holdt på engelsk, med profilerte foredragsholdere. Programmet inkluderte tre workshops. Nærmere 80 personer fra åtte forskjellige land deltok på konferansen, og tilbakemeldingene har vært svært positive.

Høsten ble brukt til å etablere et tett og godt samarbeid med seks museer og to universiteter fra syv europeiske land om prosjektet som fikk tittelen "Identity on the Line". Her vil museumsansatte og forskere se på syv ulike migrasjonsprosesser og deres langtidskonsekvenser for etterfølgende generasjoner. Prosjektet baserer seg på innsamling av personlige beretninger fra tidligere migranter og deres etterkommere og vil føre til utstillinger, publikasjoner, workshops og skoleopplegg i alle involverte land.

I oktober 2018 har vi fått vite at vår søknad "Sammen om fortellingen – lokalt og internasjonalt" om et treårig prosjekt om ytterligere forankring av museenes samfunnsrolle i institusjonen, har blitt innvilget av Kulturrådet. Prosjektperioden er 2018 - 2020. Hovedansvarlig for satsingen har dessuten holdt flere

foredrag og workshops i løpet av året og deltatt på relevante konferanser i inn- og utland.

FAGLIGE PRIORITERINGER

Vest-Agder-museet har definert fem tematiske hovedområder for en pågående femårsperiode; militærhistorie, industrihistorie, maritim historie, byggeskikk og besøksstedenes lokalhistorie. Om mulig skal det legges størst vekt på perioden etter 1940. Fokuset gjelder for alle arbeidsområder, dvs. forskning, forvaltning, formidling og fornying. Etikksatsingen er en tilnæringsmåte til alt arbeid ved institusjonen, og nevnes derfor ikke som tematisk hovedområde.

MILITÆRHISTORIE

På det militærhistoriske satsingsområdet stod Odderøya, Møvik og Lista i fokus. Museet har utarbeidet ytterligere ti skilt for militærhistoriske lokaliteter på Odderøya, og dermed tar øya stadig mer form som et tilrettelagt, musealt område. Samtidig fortsatte arbeidet med å åpne de underjordiske anleggene ved toppen av Odderøya for publikum. Her ble det foretatt dokumentasjon av tidligere bruk, etablert lys, ryddet ut betongrester og råttent trevirke, og innhentet nødvendige anbud og rapporter; alt i godt samarbeid med Odderøyas Venner.

På Kanonmuseumet ble det satt opp fem historiske skilt. Arbeidet med lokalhistorisk utstilling på Møvik, der sambandsbunkeren skal åpnes for publikum og utstillingen i kanonbunkeren skal fornyes, ble igangsatt. Det ble utført nødvendige forarbeider for at kanonen kan males opp i historisk korrekte kamuflasjefarger.

På Lista museum startet arbeidet med å etablere en krigshistorisk utstilling på Nordberg fort, med åpning i 2019. Vest-Agder-museets militærhistoriker har vært i media flere ganger og har bidratt på en rekke ekskursjoner, foredrag og prosjekter, blant annet Lindesnes Historielags bokutgivelse "Åvik under andre verdenskrig".

I 2018 åpnet også utstillingen "Unik og Uniformert" på Lasarethøyden på Odderøya, en utstilling basert på uniformer fra Bjørn Furuborgs samling.

INDUSTRIHISTORIE

Vest-Agder-museet har deltatt i nasjonalt nettverksarbeid knyttet til både *Arbeiderkultur* og *arbeidslivshistorie* og *Teknologi* og *industrihistorie*. I førstnevnte har museet representant i arbeidsgruppe for forskningsprosjektet *Deltidsarbeid i et nordisk perspektiv* (støttet av Kulturrådet). Vest-Agder-museet sitter i arbeidsgruppe for industrihistorisk senter på Ballastbrygga i Mandal. Vi deltar også i et treårig prosjekt (støttet av Kulturrådet) knyttet til minner.no, hvor industriminne er vårt bidrag inn. Høsten 2018 hadde vi kurs i bruk av Primus til registrering og formidling av industridokumentasjon.

Museet er videre representert i en rådgivende faggruppe i Industriannleggenes fellesråd som gir råd og støtte til historikeren som skal gjennomføre det LO-støttede prosjektet "Fagforen-

genes og arbeidstakernes rolle" på de 15 tekniske og industrielle industriannlegg.

Fellesarrangement "Den store museumsdagen" hadde i år industrihistorie på Agder som tema. Tittelen på dagen var "Da fabrikkfløyta styrte dagen". Det ble produsert tekst og informasjon om tidligere industribedrifter. Stoffet ble presentert på industrimuseum.no, på stand, og på bannere under arrangementet.

Tre ansatte deltok på seminaret "DOKIVER 2018 – Hvorfor kulturminnedokumentasjon". Her var tema industri-dokumentasjon.

MARITIM HISTORIE

I januar 2018 fikk museet lånt inn og digitalisert et stort arkiv etter plastbåtbedriften Ancas. Materialet ble lånt av Terje Lunder som var disponent og senere direktør. Materialet er unikt, da det gir et detaljert innblikk i oppstarten til Norges første plastbåtbedrift. Materialet danner grunnlag for en lengre artikkel som blir publisert i museets oppfølger til boken "Plastic – Historier om plastbåten" fra 2011.

Vest-Agder-museet stilte med hele 17 båter og 1 støpeform på båtmessen "Sjøen for Alle" på Lillestrøm i mars. Av disse båtene var 15 lånt inn fra privatpersoner. Museet optok store deler av egen hall og var svært synlig. I overkant av 26 000 besøkende var innom messa i perioden 20. – 25. mars, og mange av disse fant veien til museets utstilling.

Museets deltakelse fikk stor oppmerksomhet blant presse og båtmagasiner.

Årets plastbåtregatta ble avholdt søndag 26. august. Vi ser at interessen øker, og det var over 30 båter på land og til vanns, noe som er ny rekord. Regattaen hadde godt med besøk da vi estimerer at ca. 850 publikummere var inne i løpet av arrangementet.

BYGNINGSVERN OG BYGGESKIKK

Med sine 102 fredede eller verneverdige bygg skal Vest-Agder-museet være en kompetanseinstitusjon innen byggeskikk og bygningsvern. Museets arbeid skal være knyttet til bygningsvern på egen bygningsmasse, kompetanseheving blant egne håndverkere, og overføring av kunnskap internt i museet. I tillegg skal museet arbeide for eksterne kurs og kompetansespredning blant håndverkmiljøet på Agder, samt rekruttering til restaureringshåndverkerfaget. Dette gjøres gjennom samarbeid med fylkeskonservatoren og videregående skole samt arrangementer som håndverkskaféer og kursvirksomhet.

BESØKSSTEDENES LOKALHISTORIE

Besøksstedene har et naturlig fokus på lokalhistorie, noe som kommer til uttrykk i mindre utstillinger, aktiviteter og prosjekter. Arbeidet med ny lokalhistorisk utstilling på Lista museum startet opp i 2018, og i henhold til oppsatt plan står deretter Kristiansand kanonmuseum og Flekkefjord museum for tur.

BESØKSTALL VED AVDELINGENE:

Totale publikumstall pr. avdeling	2014	2015	2016	2017	2018
Kristiansand museum	19 599	16 032	18 083	18 190	13 408
Odderøya museumshavn ¹⁾	Ca. 2500	2 855	5 892	4 885	7 727
Kristiansand kanonmuseum	9 060	9 890	12 458	10 285	8 890
Gimle Gård	3 119	2 830	2 623	3 175	2 909
Setesdalsbanen	15 773	24 804	23 376	28 599	21 821
Mandal museum (inkl. Vigeland Hus)	5 630	3 943	4 432	9 420	4 392
Sjølingstad Uldvarefabrik	7 300	7 809	7 863	8 910	7 743
Lista museum	17 469	16 026	15 819	16 775	15 673
Flekkefjord museum	6945	8612	7 709	8 741	8 879
D/S Hestmanden – Norsk krigsseilmuseum ²⁾	Ikke del av VAM	Ikke del av VAM	90	5 748	12 979
Tingvatn fornminnepark og besøkssenter	Ikke del av VAM	Ikke del av VAM	Ca. 2 000	Ca. 3 000	2 895
Formidling utenfor VAMs besøksmål ³⁾	Ikke tallfestet	Ikke tallfestet	3 865	7 553	14 950
Totalt	87 395	92 801	104 210	125 281	122 266

1) Fra 2018 har Odderøya fyr og utstillingen "Unik og uniformert" på Lasarethøyden vært tilbud driftet av Odderøya museumshavn.

2) D/S Hestmanden ble konsolidert med Vest-Agder-museet 01.01.2016, men skipet åpnet for publikum først 26. juni 2017.

3) Denne kolonnen er en samlepott for formidling utenfor VAMs ordinære besøksmål, i første rekke formidling i Juletellet på Torvet i Kristiansand (8794) og Odderøya museumshavns klassiske båtutstilling på messa "Sjøen for alle" på Lillestrøm (5000). Deltakere i fagseksjonens formidlingstilbud/foredrag er også tatt med i dette tallet (1156).

BESØKSTALL

Vest-Agder-museet opplever stor publikumsoppslutning om de mange tilbudene ved besøksmålene. Til tross for en økning i antall arrangementer og tilbud ved flere avdelinger, har museet likevel hatt en nedgang i besøkstallet i 2018 sammenliknet med rekordåret 2017. Nedgangen skyldes i første rekke det varme og solrike sommerværet. Spesielt ved Setesdalsbanen var konsekvensene betydelige. På grunn av stor skogbrannfare kunne det ikke kjøres med damplokomotiv i seks av sesongens uker. I tillegg var varme vogner en utfordring. Men også flere andre avdelinger har hatt lave oppslutning om sine publikumstilbud i sommer, blant annet tre av avdelingene i Kristiansand. Mandal er tilbake på samme nivå som tidligere, etter fjorårets rekord i kjølvannet av publikumssuksessen, den temporære utstillingen "Glamour i småbyen". Flere avdelinger melder også om generell nedgang i gruppemarkedet.

Den største økningen i besøkstall har D/S Hestmanden stått for. Skipet økte sitt besøk med 125 % sammenliknet med

2017 som følge av flere tokt langs kysten: Risør, Fjordsteam i Bergen, Lillesand, Arendal og Larvik. Vest-Agder-museet har også økt besøkstallet på formidlingstilbud i museet på andre arenaer. Om lag 15 000 har benyttet seg av museets utstillinger og verkstedsaktiviteter i Juletellet på Torvet i Kristiansand og på "Sjøen for alle" på Lillestrøm (tidligere ikke tallfestet) samt vært til stede på foredrag ved museets ansatte, inkl. Den kulturelle spaserstokken. I tillegg har vi ikke tallfestet besøk ved utstillinger i det åpne rom ("Ting vi har felles" på Kristiansand folkebibliotek, og fotoutstilling på Øvre Torv i Kristiansand), turgåere på museets uteområder, og deltakelse på arrangementer i andres regi.

FORMIDLING OG LOKALE AKTIVITETER

Vest-Agder-museets formidlingsarbeid tar utgangspunkt i prinsipper og retningslinjer nedfelt i museets formidlingsplan, og i planer og strategier på de ulike virkeområdene. Arbeidet med revidering og fornying av formidlingsplanen har på-

gått i 2018, og planen ble vedtatt av museets styre 7. mai 2018. Koordinering og utvikling av felles formidling i Vest-Agder-museet er organisert i de avdelingsoverbyggende arbeidsgruppene for pedagogisk virksomhet/innhold i sesongtilbud og digital formidling/kommunikasjon under ledelse av museets formidlingsleder.

Utøvelse og ansvar for Vest-Agder-museets formidling ligger til den enkelte avdeling. Museet kan vise til betydelig variasjon og stor bredde i formidlingstilbud, samarbeidsformer og metoder.

PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Vest-Agder-museet er en sentral samarbeidspartner for den fylkeskommunale kulturelle skolesekken (VAF-DKS) på kulturarvfeltet. Ansvar for tilbudene i de lokale, kommunale kulturelle skolesekken ligger til den enkelte avdeling.

Skole- og barnehagebesøket er igjen tilbake på rundt 15 000 etter toppåret 2017. Transportkostnadene er fremdeles den store utfordringen for skolene, så noen steder er museumsbesøk nesten utelukkende knyttet til DKS. Gledelig er

BARNEHAGE- OG SKOLEBESØK PR. AVDELING:

	2014	2015	2016	2017	2018
Kristiansand museum	4 297	4 082	3 839	5 680	3 800
Gimle Gård	125	333	77	108	503
Odderøya museumshavn	0	27	1 222	119	421
Kristiansand kanonmuseum	60	841	714	350	207
Setesdalsbanen	1 339	996	768	1 848	712
Mandal museum og Vigeland hus	1 200	811	1 064	1 746	542
Sjølingstad Uldvarefabrik	1 324	1 446	1 116	1 771	1 282
Lista museum	3 276	2 753	882	1 754	1 687
D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum	-	-	-	0	1 772
Flekkefjord museum	3 285	4 283	2 679	4 683	3 804
Tingvatn fornminnepark og besøkscenter	-	-	300	300	470
Fagseksjonen	-	-	650	370	443
Totalt	14 906	15 572	13 311	18 729	15 643

det at D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum ble gitt som tilbud til ungdomstrinnet i Kristiansand kommunes kulturelle skolesekk høsten 2018. Godt over 1200 elever deltok. Hestmanden tilbød også formidlingsopplegg til skoler da skipet gjestet Risør og Larvik i 2018, og fikk gode tilbakemeldinger. Videre har Gimle Gård fått god respons på tilbudet "Jul på Gimle" etter å ha endret markedsføringsstrategi for dette tilbudet.

Museets tilbud er organisert som turneer på skolene, og som museumsbesøk. I 2018 fikk Vest-Agder-museet antatt 19 tilbud i fylkeskommunal og lokal DKS innen programområdene forhistorie, kulturarv og visuell kunst. Formidlingsgruppas felles satsning i 2018 har vært videreføring av formidlingsopplegget "Ikke bare greit – om å være fattig på Sørlandet", som ble omgjort fra utstillingsopplegg til skoleturné, og som nå kan brukes mobilt i museet, uavhengig av tid og sted.

PEDAGOGISKE TILBUD I 2018 PR. AVDELING

KRISTIANSAND MUSEUM

- Arkeologi – barnehager
- Jegersteinalderen, 4. trinn, DKS-tilbud (lokalt)
- Det sanselige 1700-tallet, 7. trinn, DKS-tilbud (lokalt)
- Byen vår før elektrisiteten kom, 2. trinn, DKS-tilbud (lokalt)
- Gamle påsketradisjoner
- Kristiansand i gamle dager, boformer, yrker, byliv
- Gamle leker i Bygaden
- Seilskutetiden
- Bondegården for 200 – 300 år siden og Bondegården for 150 år siden, før gårdsarbeidet motoriseres
- Skolen i gamle dager
- Lavvu og laft, 4. trinn
- Plantefarving
- Bearbeiding av ull (Fra ull til klær) og linarbeid
- Bearbeiding av korn (Fra korn til brød)

- Julevandring (fra post til post) og Jul i gamle dager
- Levende kulturarv – tilbud til ungdomsskoleelever
- Vinterferietilbud og høstferietilbud til SFO - betalingstilbud

GIMLE GÅRD

- Tilbud om omvisning for skoler og barnehager gjennom hele året
- Jul på Gimle

ODDERØYA MUSEUMSHAVN

- Tilpasset opplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til museumshavnas ulike tilbud
- "Båten for alle", DKS-tilbud

KRISTIANSAND KANONMUSEUM

- Arbeidere, fanger, soldater – Møvig i krigsårene, DKS-tilbud

SETESDALSBANEN

- Skolebarnkjøring tre dager i juni

MANDAL MUSEUM OG VIGELAND HUS

- Industribyen Mandal, knyttet til utstillingen "Glamour i småbyen"
- Byens historie – fagdager for videregående skole (poster i byrommet, også brukt av ungdomsskolen).

SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIK

- Den levende museumsfabrikken, DKS-tilbud
- Påskeverksted
- Barnehagedager
- Juleverksted
- Tilpasset opplegg til barnehager og ulike klassetrinn knyttet til museumsfabrikken

LISTA MUSEUM

- Tilpasset opplegg til barnehager og andre grupper knyttet til Lista museums ulike tilbud.
- Billedhuggeren Mathias Skeibrok, DKS-tilbud
- Arkeolog for en dag, DKS-tilbud

- Hervoll mølle, DKS-tilbud (lokalt)
- Da Amerika kom til oss, DKS-tilbud

D/S HESTMANDEN

- Norsk krigsseilermuseum - Hestmanden i krig – historier om krigsseilerne, DKS-tilbud (lokalt)
- Eget skoleopplegg i Larvik i forbindelse med markeringen av 1. verdenskrigs slutt.

FLEKKEFJORD MUSEUM

- Det tilbys tilpasset opplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til Flekkefjord museums ulike tilbud og alle temporære utstillinger.
- Fortellerkoffert, DKS-tilbud
- På tur med museumsskøyta Solstrand, DKS-tilbud (lokalt)
- Tatjana L. K. Gulbrandsen, DKS-tilbud (lokalt)
- Sørlandsutstillingen, DKS-tilbud (lokalt)
- Videregående skoles årsutstilling
- Phuc van Dang: "Refleksjoner mellom

- mennesker og naturen", DKS-tilbud (lokalt)
- Juleutstillingen "Snø"

TINGVATN FORNMINNEPARK

- Den vandrende tråden – Tekstilhåndverk i folkevandringstid, DKS-tilbud
- Ulike tilbud til skolene på "skoledagen" under Vikingting
- Det tilbys tilpasset opplegg til barnehager og forskjellige klassetrinn knyttet til kulturhistorie relatert til symboler og håndverk

FAGSEKSJONEN

- Skoleturné "Ikke bare greit – om å være fattig på Sørlandet", DKS-tilbud
- Unik og uniformert, DKS-tilbud for videregående skole

NYE UTSTILLINGER I 2018

Det er et vidt spenn i Vest-Agder-museets publikumstilbud og avdelingenes muligheter for formidling og fornyelse gjennom utstillinger. De fleste avdelinger mangler egnede lokaler for visning av temporære utstillinger, spesielt i Kristiansandsområdet.

ODDERØYA MUSEUMSHAVN

- "Unik og uniformert" – treårig uniformsutstilling på Lasarethøyden på Odderøya.

KRISTIANSAND KANONMUSEUM

- Fem nye historiske skilt på anlegget, permanent uteutstilling

MANDAL MUSEUM

OG VIGELAND HUS

- Arne Kvidbergskår: "Minner i gips", temporær utstilling

SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIK

- Sommerutstilling: Else Marie Jakobsen, billedvev
- Enklere utstillinger gjennom året som følger sesongaktiviteter og skoleopplegg: Industrihistorisk utstilling, strikkeutstilling, vinterferie-, påske- og juleutstillinger med bruk av eget materiale

LISTA MUSEUM

Skiftende utstillinger kuratert av Alfred Vaagsvold:

- Ellen Marie Grenland, "Natur og mønster"
- Diverse kunstnere, "Kunst for alle"
- Martin Haarr
- Audgunn Wilhelmsen, oljepasteller - sommerutstilling

FLEKKEFJORD MUSEUM

- Sørlandsutstillingen
- Videregående skoles årlige utstilling
- StreetArt-utstilling i byen i samarbeid med Smaaby
- Sommerutstilling: Reidun Birkeland, malerier
- Phuc Van Dang: "Refleksjoner mellom mennesker og naturen" m/workshop, temporær utstilling
- Skole- og barnehageutstillingen "SNØ", førjulsutstilling

TINGVATN FORNMINNEPARK OG BESØKSSENTER

- "Det var en gang en tresko" – om gravfunnet på Bjærum
- Levende jernalder – fotoutstilling

ANDRE ARENAER

- Utstilling av 17 klassiske plastbåter under båtmessa "Sjøen for alle" på Lillestrøm
- "Ting vi har felles" – en utstilling om museumsgjenstander og minner – temporær utstilling i Kristiansand folkebibliotek
- Temporær fotoutstilling på Torvet i Kristiansand
- Historisk juletreutstilling med pynt fra ulike perioder i telt på Torvet i Kristiansand i desember 2018.
- "Retro på Gimle Gård – En samling norsk steintøy" – Utstilling på DigitaltMuseum
- "Reidar Andersen herrefrisør" – Utstilling på DigitaltMuseum

DIGITAL FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

VAM følger museets digitale strategi i arbeidet med digital formidling og kommunikasjon. Strategien oppdateres jevnlig og minst én gang i året. Vest-Agder-museets nettsider fikk nytt design og oppsett i 2018. Sidene ble mer publikumsvennlige med fokus rettet mot avdelingene, og mobilversjonen ble forbedret.

Vestagdermuseum.no er museets fremste kommunikasjonskanal på nettet, godt supplert av sosiale medier, men vi formidler også via andre nettsteder. De viktigste er Agderbilder.no (fotobase på nett, driftet av VAM i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune og medlemsinstitusjonene) og Museumogsamfunn.no med engelsk versjon Museumandsociety.com sammen med konferansenettstedet Youshallbeheard.com (nettsted om museenes samfunnsrolle, utviklet og driftet av Vest-Agder-museet). Museet publiserer også på DigitaltMuseum.no, der vi lagde to nettutstillinger i 2018, og Industrimuseum.no, som et ledd i arbeidet med satsningsområdet industrihistorie. I 2018 ble museet også med i et treårig prosjekt knyttet til Minner.no om formidling av industridokumentasjon av innsamlede minner.

ARRANGEMENTER

Dato	Arrangement	Sted
JANUAR		
21. jan.	Levende jernalder – fotoutstilling	Tingvatn fornminnepark
FEBRUAR		
6. febr.	Utstillingsåpning "Ting vi har felles"	Kristiansand folkebibliotek
10. febr.	Utstillingsåpning "Unik og uniformert" – uniformsutstilling	Lasarethøyden, Odderøya
10. febr.	Spinnelørdag	Sjølingstad Uldvarefabrik
12. febr.	Fotokveld med Flekkefjord Historielag	Flekkefjord museum
15. febr.	Historiekveld	Sjølingstad Uldvarefabrik
17.-25. febr.	Vinterferieaktiviteter	Odderøya museumshavn
18. febr. og 20. febr.	Vinterferieaktiviteter	Vigeland hus
19. og 22. febr.	Vinterferieaktiviteter	Flekkefjord museum
19.-25. febr.	Vinterferieaktiviteter	Sjølingstad Uldvarefabrik
20. og 22. febr.	Vinterferieverksted	Nordberg fort
23. febr.	Den vandrende viking – Vinterviking II	Tingvatn fornminnepark
MARS		
8. mars	Foredrag: Matnyttige vekster og medisinerplanter	Nordberg fort
12.-18. mars	Utstilling av 17 klassiske plastbåter	Sjøen for alle, Lillestrøm
13. mars	Historiekveld, Gamle Mandalsbilder	Mandal museum
18. mars	Lag dine egne vikingklær – nybegynner	Tingvatn fornminnepark
23. mars	Fortidsmiddag – Gull og krig på Lista	Nordberg fort
24.-28. mars	Påskeverksted	Odderøya museumshavn
24. og 25. mars	Påskeferieaktiviteter	Vigeland hus
25.-27. mars	Påskeaktiviteter	Sjølingstad Uldvarefabrik
27. mars	Påskeverksted for barn	Nordberg fort
28. mars	Påskeaktiviteter	Kristiansand museum
APRIL		
7. april	Sykurs med HAIK	Sjølingstad Uldvarefabrik
8. april	Åpen dag – tekstildag	Sjølingstad Uldvarefabrik
11. april	Fotokveld med Flekkefjord Historielag	Flekkefjord museum
11. april	I sporene til Natzweilerfangen Ole A. Lauen med Hægebostad Sogelag	Tingvatn fornminnepark
12.-13. april	You shall be heard – internasjonal konferanse om muligheter og utfordringer ved bruk av personlige beretninger.	Vest-Agder-museet (arr.), Kilden og Hotel Scandic Kristiansand Bystranda
15. april	Nålebinding – inn med en teskje	Tingvatn fornminnepark
25. april	Idémyldring omkring fremtidig Carl Abraham Pihl-museum	Setesdalsbanen
27. april	Bunadkafé med Sjølingstad Uldvarefabrik som medarrangør	Husfliden i Mandal
MAI		
3. mai	Konsert med Aslak Brimi kvartett	Nordberg fort
5. mai	Utstillingsåpning, Sørlandsutstillingen	Flekkefjord museum
6. mai	Aktivitetsdag	Tingvatn fornminnepark
8. mai	D/S Hestmanden på tokt	Risør
13. og 27. mai	Søndagsåpent med eventyrstund	Kristiansand museum
14. mai	Verdensdagen for fysisk aktivitet	Nordberg fort
22. mai	Foredrag om Industribyen Mandal for historielaget	Mandal museum
24. mai	Håndverkerkafé*, I smedens verden med Terje Granås	Kristiansand museum
25. mai	Vikingting	Tingvatn fornminnepark
31. mai	Håndverkerkafé*, Restaureringen av en passasjervogn v/ Stig Drange	Setesdalsbanen

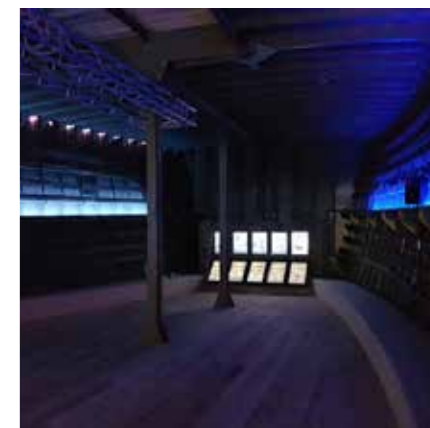
Dato	Arrangement	Sted
------	-------------	------

JUNI

Dato	Arrangement	Sted
1.-3. juni	Seaweedfestival i samarbeid med Lindesnes Fyr	Odderøya museumshavn
2. juni	Ekskursjon Norske historiedager i Kristiansand	D/S Hestmanden
3. juni	Turist i egen by	Odderøya museumshavn
3. juni	Turist i egen by	Kristiansand museum
3. juni	Museets dag på Midthasseltunet	Midthasseltunet i Vanse, Lista
5. juni	Presentasjon av Dusty – tidløse farger	Gimle Gård
7. juni	Fotokveld "for folk over 60 med sine foreldre"	Kristiansand folkebibliotek
9. juni	Utstillingsåpning, Arne Kvidbergskår – Minner i gips	Vigeland hus
9. juni	Veteranbilløp. Sjølingstad Uldvarefabriks lastebil til stede.	Mandal sentrum
10. juni	Den store kanondagen	Kristiansand kanonmuseum
14. juni	Utstillingsåpning: Else Marie Jakobsen – billedvev	Sjølingstad Uldvarefabrik
15. juni	Sesongåpning	Sjølingstad Uldvarefabrik
16. juni	Saueslepp	Sjølingstad Uldvarefabrik
17. juni	Den store museumsdagen, "Da fabrikkfløyta styrte dagen" – fellesarrangement som markerte sesongåpning i Vest-Agder-museet	Mandal museum
17. juni	Rabarbradag	Kristiansand museum
17. juni	Konsert, Klang av oldtid	Nordberg fort
22. juni-3. aug.	Barneprogrammet "Jakten på de stjålne smykkene"	Gimle Gård
30. juni	Spikkedag – treskje eller nålebindingsnål	Tingvatn fornminnepark

JULI

Dato	Arrangement	Sted
25. juni-27. juli	D/S Hestmanden har sommeråpent skip i byen	Utenfor Kilden, Kristiansand
26. juni-14. aug.	Byvandring på tirsdager v/ Flekkefjord museum	Flekkefjord
27. juni-8. aug.	Onsdagsaktiviteter på museet	Flekkefjord museum
2. juli	StreetArt-party med Flekkefjord museum som medarrangør	Flekkefjord
2. juli-30. aug.	Sommerprogram med aktiviteter hver dag	Kristiansand museum
Onsdager i juli	Sommerverksted for barn. Hver dag i sommersesongen: Historisk skattejakt	Nordberg fort
Torsdager i juli	Familieunderholdning med Pelle Krabbe på barnas Sommer på Torvet	Odderøya museumshavn på Torvet i Kristiansand
3. juli	Konsert med irske musikere	Nordberg fort
7. juli	Slåttedag	Kristiansand museum
7. juli	Utstillingsåpning, malerier av Reidun O. Birkeland	Flekkefjord museum
7. juli	Nålebinding – foredrag, demonstrasjon og prøve-selv	Tingvatn fornminnepark
15. juli-8. aug.	Teateromvisninger	Gimle Gård
16. juli	Kveldsarrangement med foredrag av Samuel Høiland	Tingvatn fornminnepark
19. juli	Filmlansering, Fangeleiren på Kåde	Vanse Bokhandel
22. juli	Glassperlemaking på jernaldervis med Jan Søren Øydna	Tingvatn fornminnepark
27.-28. juli	Lokalhistoriske glimt, laksefestivalutstilling med Flekkefjord museum som medarrangør	Bakgården til P. I. Peersen, Flekkefjord

Dato	Arrangement	Sted
------	-------------	------

AUGUST

Dato	Arrangement	Sted
1.-4. aug.	D/S Hestmanden på Fjordsteam. Foredrag og arrangementer om bord	Fjordsteam, Bergen
2. juli-30. aug.	Sommerprogram med aktiviteter hver dag	Kristiansand museum
7. aug.	Konsert med Ad Undas i veveriet	Sjølingstad Uldvarefabrik
8.-12. aug.	D/S Hestmanden på tokt	Lillesand
11. aug.	"Det var en gang en tresko", presentasjon av utstillingen	Tingvatn fornminnepark
12. aug.	"Tidemand-dagen". Mandal museum medarrangør	Mandal
12. aug.	Stordriftsdag	Setesdalsbanen
13.-18. aug.	D/S Hestmanden på Arendalsuka, foredrag og debatter om bord	Arendal
16. aug.	Studentenes byfestival	Kristiansand museum
16. aug.	Vest-Agder-museet på museenes stand under Arendalsuka	Arendal
18.-19. aug.	Bjelkehoggersamling	Kristiansand museum
19. aug.	Den store familiedagen	Kristiansand museum
25. aug.	Foredrag, Lista Fuglefestival	Nordberg fort
26. aug.	PLASTIKK 2018 – regatta for klassiske plastbåter	Odderøya museumshavn

SEPTEMBER

Dato	Arrangement	Sted
2. sept.	Kongsgård dagen	Kristiansand museum
2. sept.	Konserter, Nordsjøfestival søndag	Nordberg fort
11. sept.	Historiekveld og kulturminnedag, "Med fjær fra hele verden i Mandalselva"	Mandal museum
13. sept.	Håndverkerkafé*, søknadsskriving – med fylkeskonservatoren og Kulturminnefondet	Søgne Gamle Prestegård
13.-15. sept.	Seminar om purpurfarging, Lista Husflidslag	Nordberg fort
18. sept.	Foredrag av Frans-Arne Stylegar om fornminner på Lista	Nordberg fort
18. sept.	Byvandring for Mandal historielag	Mandal
24. sept.	Fotokveld med Flekkefjord Historielag	Flekkefjord museum
28. sept.-7. okt.	Høstferieaktiviteter	Odderøya museumshavn
30. sept.	Kornvandring på museet	Kristiansand museum
30. sept.	Operetteaften	Gimle Gård

OKTOBER

Dato	Arrangement	Sted
1.-5. okt. og 8.-12. okt.	Høstferieaktiviteter	Sjølingstad Uldvarefabrik
1. og 4. okt.	Høstferieaktiviteter	Flekkefjord museum
2. og 4. okt.	Høstferieverksted	Nordberg fort
4. okt.	Leker og håndverk – familieaktiviteter	Tingvatn fornminnepark
5.-6. okt.	Strikkedager	Sjølingstad Uldvarefabrik
2.-3. og 11. okt.	Høstferieaktiviteter	Mandal museum
7. okt.	Høstferiearrangement med aktiviteter	Kristiansand museum
7. okt.	Pannekaker på båltakke	Tingvatn fornminnepark
10. okt.	Fotokveld, innsamling og digitalisering av foto	Setesdalsbanen
11. okt.	Historiekveld med boklansering, "Forandring i Mandal"	Mandal museum
18. okt.	Håndverkerkafé*, "Jorplehus" med murmester Harald Axel Weissflog m.fl.	Nordberg fort

Dato	Arrangement	Sted
19. okt.	Museumsstand under Sørlandsk lærerstevne	UiA
22. okt.	Strikke kafé med Ingun Grimstad Klepp og Tone Skårdal Tobiassen	Sjølingstad Uldvarefabrik
27. okt.	"Jernskonnerten Riisobank", Mandal museum medarrangør	Risøbank, Mandal
27. okt.	Utstillingsåpning, Phuc Van Dang	Flekkefjord museum
NOVEMBER		
1. nov.	HIFO-arrangement på D/S Hestmanden, fordrag og omvisning	Hestmanden, Bredalsholmen
11.-15. nov.	D/S Hestmanden på tokt, markering av 1. verdenskrigs slutt	Larvik
21. nov.	Relansering av boka "Seilas for frihet"	Hestmanden, Bredalsholmen
22. nov.	Historiekveld om rekonstruksjoner v/ Franz Schmidt	Sjølingstad Uldvarefabrik
22. nov.	Håndverkerkafé*, Kristiansands historie v/ Jan Henrik Munksgaard	Håndverkeren, Kristiansand
24. nov.	Juleverksted	Flekkefjord museum
25. nov.	Jul på Gimle	Gimle Gård
25. nov.	Pepperkakebaking og nissebesøk	Tingvatn fornminnepark
26. nov.-30. nov.	Julevandring for skoler og barnehager	Gimle Gård
27. nov.	"Juletradisjoner" i Den kulturelle spaserstokken	Tre institusjoner i Vennesla kommune
DESEMBER		
26. nov.-14. des.	Førjulsutstillingen SNØ med skoler og barnehager	Flekkefjord museum
1.-23. des.	Juletreutstilling og juleverksted i Juletellet på Torvet	Torvet, Kristiansand
2. des.	Førjulshygge med julemarked	Kristiansand museum
2. des.	Julemarked	Sjølingstad Uldvarefabrik
2. des.	Julemarked	Nordberg fort
4.-18. des.	Julevandring for skoler og barnehager	Kristiansand museum
6. des.	Hvetebakst med Katja	Tingvatn fornminnepark
7. des.	Konsert med Emmanuel Waldron	Flekkefjord museum
9. des.	Jul i gamledager	Kristiansand museum
11. des.	Historiekveld med foredrag, "Du grønne, glitrende – juletreets historie"	Mandal museum
5. des.	Fotokveld, innsamling og digitalisering av foto	Setesdalsbanen
13.-16. des.	Julemarked i Flekkefjord med Krambua åpen	Flekkefjord museum
24. des.	Julaften 2018 – åpent for alle, gratis julemiddag og gaver – i samarbeid med frivillige i Hægebostad	Tingvatn fornminnepark
27. des.	Leker og håndverk – familieaktiviteter	Tingvatn fornminnepark

* "Håndverkerkafé" er et samarbeid mellom Vest-Agder-museet og fylkeskonservatoren i Vest-Agder.

MARKEDSARBEID

Markedsføringsarbeidet i Vest-Agder-museet er koordinert av markedsjefen som leverer tjenester og støtte i markedsarbeidet til alle avdelingene. Digital annonsering blir viktigere for hvert år som går, men museet velger likevel å videreføre annonsering i reiselivsmagasiner og noe papiravisannonsering, det siste for å være sikre på å nå den eldre målgruppen av publikum. Hovedarbeidsområder i markedsarbeidet i 2018 har vært:

"VI FORTELLER DIN HISTORIE"

Slagordet **Vi forteller din historie** er forankret i Vest-Agder-museets verdigrunnlag og går igjen på de fleste av museets kommunikasjonsplattformer som varemerke utad. Målet er å øke bevisstheten til befolkningen i Agder om at Vest-Agder-museet består av 11 avdelinger spredt over hele Vest-Agder fylke, og er Sørlandets største museum.

DIGITAL STRATEGI

Museets digitale strategi legges til grunn i arbeidet med digital formidling og kommunikasjon. Den digitale strategien er den interne guiden til hvilke plattformer som benyttes og hva som publiseres i digital markedsføring og sosiale medier. Denne veilederen oppdateres hvert år. Strategien inneholder også museets bruk av faglige formidlingskanaler, som egne nettsider, DigitaltMuseum og Industriumuseum.no.

SAMARBEID MED DESTINASJONSELKAPET VISIT SØRLANDET (USUS)

Vest-Agder-museet er hovedsamarbeidspartner med Visit Sørlandet. I tillegg til at museet benytter reiselivsklyngen aktivt, ble Vest-Agder-museet representert i Visits Sørlandets markedsføringskanaler så som i nyhetsbrev, turistguider, nettsider, dyreparkavis mm.

MARKEDSKAMPANJE FOR NYTT MUSEUMSBYGG

Det ble gjennomført en kampanje i mai hvor det ble satt ekstra fokus på det nye museumsbygget som skal komme i Nodeviga. Det ble fremhevet at Vest-Agder-museet har 275.000 historier på lager, og at det trengs et bygg til å fortel-

le disse historiene. Det ble gjennomført en Facebook-kampanje som fikk god respons, totalt 20 000 visninger i annonseperioden. Bussreklame bak på 5 busser, egne kampanje-nettsider (www.275000.no med 3 000 besøk), ny brosjyre, stor artikkel i magasinet Byliv og avisannonsering var tiltak som ble benyttet under kampanjen. Museet hadde egen infostand i Markens med utdeling av brosjyrer. Skuespiller ble leid inn for å tiltrekke seg publikum for anledningen.

BESØK I DIGITALE FLATER/ SOSIALE MEDIER

Museet benytter sosiale medier aktivt, og Facebook er museets utstillingsvindu for profilering av aktiviteter og arrangementer. Her kan også museets følgere få et innblikk i livet "bak kulissene" i museet. Vest-Agder-museet som helhet og hver avdeling er representert med egen side på Facebook, i tillegg til egne sider på museets hjemmesider. Hjemmesidene har fått nytt design i 2018.

BESØK PÅ NETTSIDEN WWW.VESTAGDERMUSEET.NO I 2018

Brukere: 53 109
Sidevisninger: 214 693

SOSIALE MEDIER

Antall "Likere" på Facebook (totalt): 23 578 (oppgang på 2 950 fra 2017)
Antall "Følgere" på Facebook (totalt): 7 483 (oppgang på 2 734 fra 2017)

Per 18.01.2018 hadde museet 4 749 følgere på Instagram. Per 02.02.2019 var tallet 7 483, dvs. en økning på 2 734.

Nye avdelinger på Instagram i 2018: Gimle Gård og Mandal museum.

Alle avdelingene er nå til stede på denne plattformen, og mange bruker den aktivt.

NYHETSBRIV

I løpet av 2018 har det blitt sendt ut 22 eksterne nyhetsbrev. Siden de nye endringene i personvernloven har antallet abonnenter gått ned. Antall mottakere er 193 mot 477 i 2017.

PRESSE

Vest-Agder-museet jobber bevisst med

pressemeldinger, og i 2018 ble vi omtalt i media 60 ganger lokalt og nasjonalt. Dette er en nedgang fra 107 ganger i 2017, noe som trolig skyldes mindre grad av overvåkning.

FORVALTNING

SAMLINGSFORVALTNING OG DOKUMENTASJON

VAM har en samlingsforvaltningsgruppe og en inntakskomiteé. Gjennom året arrangeres det også såkalte "bootcamps", som er intensive registreringsøkter der flere ansatte jobber sammen i flere dager på en av avdelingene. I 2018 har samlingsforvaltningsgruppen bestått av fem personer, derav en samlingsforvaltningsansvarlig og en konservator med ansvar for gjenstandskonservering. I 2018 har vi i tillegg hatt to personer på arbeidsavklaringsstiltak i seks måneder. De har bidratt med digitalisering av foto og registrering av gjenstander.

VAM bruker Primus som registrerings-system og publiserer på DigitaltMuseum.no. Vi jobber fortsatt med å gjennomgå og kontrollere tidligere registreringer. Gjennomgangen har vist at antall gjenstander i museet er noe lavere enn det vi tidligere har operert med. Vi har også startet opp et større prosjekt for å rydde opp i og organisere bedre vårt digitale dokument- og kildearkiv. Prosjektet vil strekke seg over to år og skal føre til bedre arkiveringsrutiner og lettere tilgjengelighet til vårt omfattende materiale fra blant annet arbeidet med industridokumentasjon.

GJENSTANDSREGISTRERING

Vest-Agder-museet hadde ved utgangen av året 58 800 gjenstander i samlingen; av disse er ca. 30 000 registrert. Det er en økning på 3 100 registrerte gjenstander fra 2017. Vi har en restriktiv inntakspolitik som har ført til et inntak på kun 213 gjenstander i 2018.

"Bootcamps" over to dager ble holdt i Mandal, Flekkefjord og på Setesdalsbanen. Bootcampen i Flekkefjord foregikk på fellesmagasinet Mabergåsen. På Setesdalsbanen ble blant annet sotskadede bøker sortert, fotografert og pakket ned. Det har vært lagt inn ek-

stra innsats på registrering av Mandalavdelingens samlinger. En registrator har hatt Mandal museum som arbeidssted. Mye av materialet er fullstendig registrert med avfotograferinger og publisert på DigitaltMuseum.no. Registrator på arbeidstiltak har registrert informasjon fra katalogkort for gjenstander i Flekkfjords samling og tekstilprøvekort for Vest-Agder-museets fellessamling. For Kristiansand museums samlinger er det blitt registrert ulike typer gjenstander. Et stort antall stoffprøver fra Høie fabrikker er blitt registrert, fotografert og publisert på DM. Totalt ble 571 nye gjenstander registrert på DigitaltMuseum.no og to nye digitale utstillinger.

DOKUMENTASJON

Fleire dokumentasjonsprosjekter har blitt gjennomført i løpet av 2018, som for eksempel samlingen av Gustav Vigeland-tresnitt i Mandal, fluktbåt (sjekte) på Bredalsholmen, småbruket "Varen" ved Varoddbrua, Haubitzgangen på Odderøya, filmdokumentasjon av seilinger med D/S Hestmanden og produksjonen

ved Sjølingstad Uldvarefabrik. Videre har industridokumentasjon ved SNØGG og Mandals Papirindustri blitt utført.

BYGNINGSVERN OG VEDLIKEHOLD

Arbeidet har i 2018 vært knyttet til bygningsvern på egen bygningsmasse, kurs og kompetansespredning. Arbeidet utføres etter antikvariske prinsipper, og når det gjelder den freda bygningsmassen i tett dialog med Fylkeskonservator og Riksantikvar. Til grunn for restaureringsarbeidet legges grundig gjennomgang av tilgjengelig arkivmateriale og annen dokumentasjon samt leten etter håndverksspor i eksisterende bygningsmasse. Museet leide inn Stokk og Stein AS for å gjennomføre tilstandsvurdering ved seks av museets bygg. Museet legger vekt på å søke eksternt finansiering for å øke midlene som kan brukes til bygningsvern. Tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune er en sentral grunnfinansiering for å kunne søke slike midler.

Framstillingen som følger viser en grov stikkordsmessig oppstilling av utførte

bygningsvern- og vedlikeholdsarbeider i 2018. Vaktmestertjenester og sikkerhetsarbeid er ikke medtatt i oversikten. Bygningsvernressursene (inkludert vaktmestertjenester) er fordelt med 2 stillinger på Kristiansand museum, 1 stilling på Gimle Gård, 1 stilling på Sjølingstad Uldvarefabrik og 1 stilling på Lista museum. På Setesdalsbanen kjøpes bygningsvern- og vedlikeholdstjenestene fra eksterne leverandører etter behov.

Setesdalsbanen:

- Passasjervogn Co 333 er ferdig restaurert og satt i trafikk
- Det er skiftet 332 sviller og foretatt justering av spor, fjellrensk og grøfterensking
- På Røyknes stasjon er toalettene utvidet og satt i stand
- På verkstedhall/lokstall på Grovane er taket tekket, fasaden pusset og malt, og skiferfelt under vinduer reparert
- Sandblåsehallen på Grovane er jekket opp, og det er støpt betongsåle for legging av skinner inn i hallen
- Hall til gult materiell/arbeidsmaskiner er nær ferdigstilt

Kristiansand museum:

- Istandsetting av Børspaviljongen
- Maling av Telegrafan
- Byttet taket og sikret veggene på Trydalstua
- Etablering av nødutgang i hovedbygg
- Etablering av garderobe for ansatte i kjeller i hovedbygg

Gimle Gård:

- Årlig kalking/kalkmaling av grunnmur
- To store vinduer vedlikeholdt som en del av prosjektet "rom for rom"
- Byttet to dører og en luke i krypkjelleren på forpakterboligen
- Det ble byttet vannledning inn til Gimle Gård i 2018

Kristiansand kanonmuseum:

- Taket på sambandsbunkeren er rensket for jord sten og sprekker er murt og tettet igjen
- Inne i sambandsbunkeren har det blitt vasket og satt i stand for utstilling
- På kanonen er rustede deler (eks. hylsesjakt) demontert som

forberedelse for fornyelse av delene og full restaurering av kanonen

- Gjerdet på toppen av kasematten er fornyet og forsterket

D/S Hestmanden:

- Deler av hoveddekket er skiftet ut pga. råteskade, store arealer gjenstår
- Reetablering av aktersalongen er nær fullført

Mandal museum:

- Istandsetting av gavlvegg mot vest på Vigeland hus
- Istandsetting og maling av uthusbygning på Vigeland hus
- Restaurering av vinduer i Andorsengårdens hovedbygg (2. etg. fasade mot sør og i gavl mot vest)
- Istandsetting av økonomibyggets gavl mot nord er pågående

Sjølingstad Uldvarefabrik:

- Vedlikehold på maskinparken
- Istandsetting av vaske- og skyllekar
- Reparasjon av kardeverk
- Soppsanering i rom ved tørkemaskinen

- Rekonstruksjon av bu til Våningen fra 1894 er pågående

Lista museum:

- Det er produsert trevirke etter tradisjonelle metoder til diverse restaureringsprosjekt
- Det er laget og satt opp nye magasinhyller til magasinet på museet i Vanse
- På Hervoll mølle er det laget ny løftestokk, og begge møllene og korntørken har blitt tjærebredd
- På Østhassel redningsstasjon har deler av kledningen blitt byttet
- Gavlveggen på Østhassel redningsstasjon er grunnet, og det er satt opp ny balkong med smidd rekkverk
- Taket på løa på Midthasseltunet er reparert
- Nye benker, sykkelstativ og lade-stasjon til el-sykler er på plass på Nordberg fort
- Skroget på Uggerbyskipet er sprøytet med Boracol og stållrammen som skipet står på er pusset og malt med rusthemmende maling

Flekkefjord museum:

- Innvendige malerarbeider er utført i Christoffer Beers hus
- Det er laget nytt inngangsparti, med hagegjerde og ny port
- Uteområdet er oppgradert
- Maskinen på Solstrand er under overhaling

FOTOSAMLINGENE/ AGDERBILDER.NO

Museets fotograf har en delt stilling med 50 % for Vest-Agder-museet og 50 % for Agderbilder.no, en fotobase på nett med bilder fra regionen, driftet av VAM i samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune og medlemsinstitusjonene. Ved inngangen til 2019 var det drøyt 65 000 bilder i basen. Det er en økning på ca. 6 600 bilder i løpet av året. I 2018 ble det opprettet 118 kundemapper med bestemte bilder. Mappene inneholder opp mot 1 600 bildefiler.

Mye tid er lagt ned i metadata-behandling og minneinnsamling rundt fotosamlingen etter fotograf Dagfinn Pettersen. I tillegg har et større antall e-poster og telefonhenvendelser blitt mottatt og ekspedert, noen av dem også gjennom oppfølging med hjemmebesøk. Det er arrangert fotokveld på Kristiansand folkebibliotek "for innbyggere over 60 med foreldre", som ble oppfordret til å bidra med informasjon til ukjente bilder fra byen. Arrangementet var svært godt besøkt og har, sammen med en utendørsutstilling med lignende bilder og opprop på torvet midt i byen, ført til mye ny kunnskap om vårt fotomateriale.

I tillegg til håndtering av kunde-henvendelser, digitalisering og bearbeiding av bildeinformasjon, har Agderbilder vært synlig gjennom foredrag, presentasjoner og levering av bilder til publikasjoner.

MAGASIN OG KONSERVERING

Vest-Agder-museet har flere magasiner, både i Kristiansandsregionen og på Lista. I Kristiansand står magasinet på Sagmyra sentralt. I Listerregionen er magasinene Mabergåsen og MSG – magasinet for store gjenstander – de viktigste, med Mabergåsen som museets mest moderne. Magasinforholdene er generelt sett langt fra tilfredsstillende. Totalt får

Vest-Agder-museet over omtrent 2500 kvadratmeter med magasinplass. Behovet er mye større, og flere mindre magasiner er ikke tilstrekkelig tilrettelagt for funksjonene de skal fylle. Også i 2018 har vi derfor jobbet intenst mot etableringen av et nytt magasin. Et våpenrom med sikret våpenskap er etablert på et av magasinene.

Museets konservator med ansvar for konservering og restaurering har i løpet av 2018 utført flere restaureringsoppgaver, og gitt råd til eksterne institusjoner som har henvendt seg til museet. Flere samarbeidsprosjekter med andre institusjoner er gjennomført, hovedsakelig med Sørlandets Kunstmuseum og Universitetet i Agder. To store prosjekter kan fremheves: arbeid med konserveringen av universitetets "Beatsamling" og Kristiansand domkirkes altertavle. Sistnevnte har igjen ført til at to portretter fra domkirkens samling har blitt konservert.

FORSKNING

Forskning, forvaltning og formidling utfyller hverandre i størst mulig grad ved at forskningsresultater brukes aktivt i formidling, og ved at det også forskes på våre gjenstander. Forskning og dokumentasjon i 2018 var hovedsakelig knyttet til militærhistorie, industrihistorie, plastbåt og museumsetikk.

Forskningen er forankret i museets forskningsplan som følges opp av konservatorene. Det er et uttalt mål at flest mulig av museets konservatorer skal ha NMF-godkjenning, og tre av museets konservatorer har jobbet målrettet med artikler som skal føre dit. I 2018 har vi videreført sammenhengende forsknings- uker, og fokuset var rettet mot utgivelsen av en ny antologi med fagfelle-vurderte artikler som skal utgis i 2019. For å stimulere forskningen om emner relevant for regionens kulturhistorie, lyste vi for første gang ut forskningsmidler til eksterne, en ordning som vi vil fortsette med.

I 2018 har Vest-Agder-museet utgitt to publikasjoner med støtte av Vest-Agder fylkeskommune: "Seilas for frihet," en faksimile av en tidligere utgitt bok om

krigsseilernes historie skrevet av Søren Brandsnes, Ingvald Stamnes og Ivar Myklebust og "Frimodighet med etterspill – Nicolai Wergeland i meningskamp og rettsstrid" av Roger Tronstad på tampen av året.

Høsten ble brukt til planlegging av det internasjonale forskningsprosjektet "Identity on the Line" som vi, sammen med syv andre institusjoner fra seks europeiske land, søker EU-midler for. Søknaden ble sendt i desember.

Vest-Agder-museet har også i 2018 fulgt opp samarbeidet i Forskernettverk Agder, hvor museet er representert i rådet sammen med Universitetet i Agder, Statsarkivet i Kristiansand og Aust-Agder museum og arkiv. Vi sitter i redaksjonen for artikkelsamlingen etter forrige års Agderseminar. Antologien "Opprør og opposisjon under enevelde og demokrati" ble lansert 5. desember som "open access" på Cappelen Damm Akademisk.

NETTVERKSARBEID

NASJONALE NETTVERK

Museets ulike avdelinger deltar i formelle og uformelle nettverk på nasjonalt plan. Vest-Agder-museet har en svært bred tematisk og samlingsmessig portefølje. Vi har derfor sett det som nødvendig å delta i en rekke faglige, nasjonale nettverk:

- Nasjonalt nettverk for arbeiderkultur og nasjonalt nettverk for teknologi og industrihistorie
- Nasjonalt nettverk for bergkunst
- Byggnettverket, nasjonalt nettverk
- Nasjonalt nettverk for fotografi
- Herregårdsnettverket, nasjonalt nettverk
- Nasjonalt nettverk for fiskerihistorie og kystkultur
- Nasjonalt nettverk for sjøfart
- Nasjonalt nettverk for demokrati og menneskerettigheter
- Nettverk for museumsbaner og jernbanehistorie
- Industrianleggenes felleråd
- Museumsnettverk i Virke (administrasjon og reiseliv)
- Kulturrådets program for museenes samfunnsrolle (knyttet til tildeling av programmidler 2018-2020)

Vest-Agder-museet spiller også en aktiv rolle i organisasjonsarbeid på museumsfeltet nasjonalt:

- Norges museumsforbund (NMF): Direktør John Olsen er styreleder i NMF. VAM samarbeidet med museumsforbundet og de andre konsoliderte museene i Agder om stand og museumsfaglige debatter om bord på D/S Hestmanden under Arendalsuka. Administrasjonssjef Gro Eikeland er leder for NMFs fagseksjon for museumsledelse.
- Norsk ICOM (den internasjonale museumsorganisasjonens avdeling i Norge): Fagseksjonens leder, Kathrin Pabst, er styremedlem og en av tre initiativtakere for en ny ICOM International Committee for Ethical Dilemmas.

REGIONALE NETTVERK

Vest-Agder-museet deltar i en rekke nettverk på regionalt og lokalt nivå.

Av regionalt nettverksarbeid kan nevnes:

- Direktøren er medlem av fakultetsstyret i Universitetet i Agder
- Vest-Agder-museet er representert i Rådet for Forskernettverk Agder
- Vest-Agder-museet deltar i museumspedagogisk forum på Agder, kultur- og reiselivsnettverket USUS, Cruise-nettverket og Næringsforeningen i Kristiansandsregionen og samarbeider tett med fylkeskonservatoren i Vest-Agder.
- Formidlingsleder er leder for Den norske historiske forening i Agder, og satt i hovedkomiteen for Norske historiedager i Kristiansand i 2018.

Hun er også oppnevnt medlem i faglig utvalg for kulturvern i Kulturrådet 2018-2020.

STUDENTER I PRAKSIS

Vest-Agder-museet har i 2018 hatt fire bachelorstudenter i historie i treukers praksis ved museet som et ledd i det nye studieemnet "Humanister i praksis" ved Universitetet i Agder. Formålet med ordningen er å gjøre humanistiske studier mer arbeidsrelevante. Studentene fikk innblikk i ulike arbeidsoppgaver ved museet, alt fra behandling og registrering av gjenstander, undersøkelser og kilde-søk til skriving av en faglig basert artikkel til hjemmesidene våre. Evalueringen av opplegget var svært positiv, og både museet og universitetet ønsker å videreføre ordningen til neste år.

STØTTE OG TJENESTER TIL EKSTERNE AKTØRER OG MUSEER

Museer uten fylkeskommunalt driftstilskudd, lag og foreninger og andre ikke-kommersielle aktører, som har et kultur- eller naturhistorisk prosjekt de ønsker å realisere, kan søke Vest-Agder-museet om prosjektstøtte. Den årlige rammen er på 200 000 kroner, fordelt på to søknadsrunder.

DISSE PROSJEKTENE FIKK TILSKUDD I 2018:

Tildelinger 1. søknadsrunde, kunngjort på vestagdermuseum.no, april 2018:

Søker	Kommune	Prosjekt	Tildeling
Søre Katland Fyr	Farsund	Istandsetting av bakerovn	36 000 kr
Stiftelsen Porsmyr	Songdalen	Innvendig solskjerming	20 000 kr
Stiftelsen Lindesnes Kystkultursenter	Lindesnes	Restaurering av hermetikknøkkelmaskin	15 000 kr
Klokkergården bygdetun	Lyngdal	Utstilling – Sigurd Smelands smie og mek. verksted	15 000 kr
Stiftelsen Det gamle posthuset	Audnedal	Restaurering av vinduer	17 000 kr
Hægebostad Husflidslag	Hægebostad	Aktivitetsdag	7 500 kr
Lindesnes bygdemuseum/ Kulturtorvet	Lindesnes	Teleportering og kulturminner	10 000 kr
		Totalt	120 500 kr

Tildelinger 2. søknadsrunde, kunngjort på vestagdermuseum.no, oktober 2018:

Søker	Kommune	Prosjekt	Tildeling
Flekkerøy historielag	Kristiansand	Digitalt utstyr til utstillingen "Flekkerøya før itia"	10 000 kr
Lista Husflidslag	Farsund	Støtte til kurshelg: "Purpur-Safari"	6 000 kr
Minne Åseral kultursenter	Åseral	Filmprosjekt "Frå flor til floor"- Om utvandringa til Amerika	35 000 kr
Stiftelsen Det gamle posthuset	Audnedal	Restaurering av vinduer	8 000 kr
Søgne historielag	Søgne	Oppretting av digital fotogruppe	20 000 kr
		Totalt	79 000 kr

VAM yter også råd og faglig bistand. Tjenesten er gratis, og er tilgjengelig for museer, lag og foreninger og andre som arbeider med kulturhistorisk materiale og formidling. Museet tilbyr i tillegg utlån av utstillingsutstyr og utskriftstjenester til sterkt reduserte priser til andre museer og samarbeidspartnere.

2014

VESTAGDERMUSEET

VI FORTELLER DIN HISTORIE

Vest-Agder-museet IKS
Odderøyveien 21
4610 Kristiansand
vestagdermuseet.no